

Začetek boja zoper preveliko brezposelnost

V Domu sindikatov v Ljubljani je bila ta teden okrogla miza o zaposlovanju. Kot vse kaže, bo Zveza svobodnih sindikatov Slovenije to temo postavila v ospredje aktivnosti v drugi polovici letošnjega leta. S tem, da imamo 125.000 brezposelnih, se sindikati ne moremo sprijazniti, je uvodoma povedal Dušan Semolič. Udeleženci so razgrnili vzroke prevelike brezposelnosti, nakazali so tudi nekatere poti reševanja.

Več o tem v prihodnji številki našega glasila

Protest zoper privilegije poslancev pri upokojevanju

Članstvo je zgroženo in obsoja ravnanje poslancev državnega zbora, ki si želijo na hitro urediti tudi zelo ugodne pogoje za svoje upokojevanje. Tako ravnaajo kljub našemu opozorilu, da je treba tudi njihovo upokojevanje urediti v novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Poslance bi radi spomnili, da so nedavno, pri razpravi o beli knjigi, sami opozarjali na probleme javnih financ in zahtevali podaljšanje za upokožitev potrebne starostne dobe za delavke in delavce na 65 let.

Poslanci so sprejeli tudi 'Kebričev za-

kon' s katerim so temeljito posegli v pravice starejših delavk in delavcev.

Zveza svobodnih sindikatov ostro obsoja dvojna merila, ki jih pri svojem delu uporabljajo poslanci državnega zbora – zmanjšanje pravic za delavce in njihove družine, povečanje pravic za poslance. ZSSS zato ponovno zahteva, naj se tudi upokojevanje poslancev uredi v novem sistemskem pokojninskem zakonu. Ta naj ureja tudi druge izjeme pri upokojevanju, ki so zdaj urejene z drugimi zakoni," je v sporočilo za javnost zapisal Dušan Semolič, predsednik ZSSS.

John Eapen, zainteresirani kupec Tama, ekskluzivno za Novo Delavsko enotnost:

Delamo po prvotnem načrtu za nakup celotnega Tamovega premoženja

Stran 10

Kje so meje igranja z delavci?

Dravske elektrarne so ta teden sprejele nazaj na delo Dušana Kosca, ki ga je vodstvo podjetja nezakonito odpustilo leta 1990. "Direktorju Dravskih elektrarn Ivanu Kralju sem bil že dalj časa trn v peti, saj sem ga brez dlake na jeziku opozarjal na napake in nepravilnosti, ki jih je počel. Sodu pa je izbilo dno, ko sem se ob Kraljevi reelekciji leta 1990 prijavil na razpis za direktorja podjetja," je v pogovoru za Novo Delavsko enotnost decembra lani pojasnil magister Kosec, diplomirani inženir elektrotehnike. "Takrat sem bil v Dravskih elektrarnah že 21. leto, opravljal pa sem delo vodje sektorja za vodenje obratovanja."

Po tem, ko je tedanji delavski svet s 6 glasovi za in 5 glasovi proti ponovno izbral za direktorja Kralja, je Kosec, kakor sam pravi, želel nekatere okoliščine, ki so vplivale na izbiro direktorja, pojasniti v glasilu elektrogospodarstva. Ker mu članka niso bili pripravljene objaviti, ga je poslal v revijo Kaj, ki ga je objavila. "Deset dni po izidu članka je direktor zoper mene vložil predlog za uvedbo disciplinskega postopka, češ da sem žalil in obrekoval podjetje in samoupravne organe," je pojasnil Kosec. Zaradi tega mu je disciplinska komisija izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja. Po devetih letih pravljanja je v pravnomočni sodbi zapisano, da so Kosca odpustili nezakonito in mu storili krivico. Zato je sodišče podjetju naložilo, da mora Kosca sprejeti nazaj na delo ter mu vpisati v delovno knjižico delovno dobo od leta 1990.

Dravske elektrarne so Dušanu Koscu dolžne plačati vse plače in prispevke za devet let, kar bo zneslo verjetno okoli 50 milijonov tolarjev. Dušan Kosec pa je že napovedal, da bo vodstvo podjetja tožil tudi zaradi prestanih duševnih bolečin.

Prvi delovni dan so Koscu ponudili delovno pogodbo, ki je še ni podpisal, saj mu, kakor sam pravi, ponujajo pripravniško plačo, čeprav je magister znanosti. Že naslednji dan so ga poslali na čakalnje. Prizadeti pravi, da se bo na sklep, podpisal ga je Ivan Kralj, pritožil in za svoje pravice izkoristil vsa pravna sredstva.

Če zadevo razumemo prav, se bo v Dravskih elektrarnah zapravljanje državnega denarja nadaljevalo. Vprašanje je le, ali je v državi še kdo, ki lahko to preseka. Nekaj je obljubljal zdaj že bivši minister za gospodarske dejavnosti.

T. K.

Skupščina Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije

Tretja skupščina Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije, bila je prejšnji četrtek v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, je sprejela poročilo o delu v preteklem obdobju, programske usmeritve za bodoče delo in spremembe statuta. Sindikat bo še naprej vodil dosednji predsednik Erih Šerbec, tudi sekretar bo še naprej Jože Korošec. Namesto le enega podpredsednika bosta odslej dva, poleg Darinke Avguštiner bo to vlogo opravljal tudi Sergej Čas.

Verifikacijska komisija je ugotovila, da je skupščini prisostvuje 55 delegatov izmed 60-ih. Med njimi je bil tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič.

Cilj: delo, delovna mesta in plača

Uvodoma je Erih Šerbec pozdravil udeležence in z zadovoljstvom ugotovil, da se je sindikat, skupaj s svojo Zvezo, obdržal ter da je še močnejši. Izrazil je tudi zadovoljstvo s tem, da so Svobodni sindikati od sive barve prešli spet k rdeči – pravi delavski barvi.

Slavica Soršak, predsednica volilne komisije, je imela zelo odgovorno nalogo.

Vodenje skupščine je zatem prevzelo delovno predsedstvo pod vodstvom Majde Ernecl iz Velenja. Skupščina je uvodne formalnosti opravila hitro in brez zapletov.

Ko je Erih Šerbec obrazložil obsežno pisno poročilo o delu sindikata v preteklem obdobju, je ugotovil, da je sindikat pod njegovim vodstvom nastal sočasno s slovensko državo. "Pri vodenju politike sindikata nikoli nismo mislili le nase, ampak na uporabnike naših storitev. Ko so se drugi sindikati posluževali stavk in o njih na veliko govorili, smo mislili na naše paciente in varovance v domovih. Naši člani niso želeli stavkati v škodo tistih, ki so od njih odvisni. Če res ne bi bilo prav nujno, sploh ne bi stavkali.

Pri takšni politiki je bilo težko vztrajati, saj vlada

ravna le po eni doktrini – iz enega močnega sindikata narediti več šibkejših. Čeprav je vlada le ena sama, si želi čimveč sindikalnega pluralizma. Zaradi tega se direktorji lahko izgovarjajo, naj se sindikalisti najprej zmenimo med seboj in šele po tem pridemo k njim.

V teh razmerah moram vsem članom in aktivistom našega sindikata čestitati za opravljeno delo. Ponosen sem tudi za to, da smo podpirali dobro politiko Zveze.

Čeprav smo si ves čas prizadevali za primernejšo izhodiščno ceno dela, so naši ljudje za zahtevno delo preslabo plačani.

Naš cilj v bodoče mora biti zlasti to, da bi imeli delo. Drugi cilj so delovna mesta, tretji pa primerno plačilo. Čeprav nam očitajo številne dodatke, moram povedati, da je dodatek zdravnika višji od plače bolničarja. Upoštevati je treba, da v zdravstvu napak ni mogoče popravljati, da ni prizivnosti kot v sodstvu in pri poslancih. Ko pride do nesreče, lahko poškodovancu pomaga le zdravstveno osebje. Ker je naše poslanstvo le med ljudmi, moramo biti za delo pravično nagrajeni.

Pri regresu za letni dopust smo se držali tega,

kar je ZSSS dosegla za zaposlene v gospodarstvu. Zaradi tega smo v vse zavode poslali dopis z zahtevo, naj vsem izplačajo po 102.000 tolarjev. To smo naredili še prej, kot so se drugi sindikati dogovorili o 96.500 tolarjih. Prepričan sem, da glede enakosti zaposlenih ni bilo druge alternative.

Od krovne Zveze še naprej pričakujemo, da bomo skupaj močnejši. Če bomo enotni in če bomo sodelovali, bomo lahko šli hitreje naprej. Hud problem je zasebna dejavnost v zdravstvu. Zasebniki niso zaradi pacientov, ampak zaradi sebe. Zaradi tega se čakalne dobe na nekatere storitve, na primer operacijo srčnih zaklopk, daljšajo.

Zaradi tega ostajajo naši cilji tudi v prihodnje delo, delovna mesta in primerno plačilo."

"Državni sekretar za zdravstvo nas je nalagal. Več kot očitno je, da ne marajo, da bi naši zavodi poslovali dobro, raje imajo, da so naše firme slabe. Ne vem, zakaj naj bi torej delavci pridno delali. Le za plače direktorjev ni nikoli problem," je dodal Marko Štuhec.

Dušan Semolič, predsednik ZSSS, je po pozdravu udeležencev izrazil zadovoljstvo, da je v Zvezi tudi

Vodstvo Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva po izvolitvi.

Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije. Vodstvu in članstvu sindikata se je zahvalil za dobro sodelovanje.

Zaradi dobrega sodelovanja je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije imela pri delu precej uspehov. Tak primer je bila zlasti reforma pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Ker se morajo sindikati za vse pravice delavcev še naprej boriti, se morajo bolj zavedati svoje moči. Prav zaradi tega je treba zavest o tem, da je dobro biti skupaj v močni Zvezi, v sindikatih še naprej graditi.

Po Semoličevih besedah ni nobenega razloga, da bi bili zaposleni v javnem sektorju pri nekaterih pravicah prikrajšani, saj številni prejajajo pod povprečne plače. Boj za izenačitev višine regresa za letni dopust je del boja za enakost med vsemi zaposlenimi. Tudi sicer morajo sindikati bolj go-

Erih Šerbec, dosedanji in novi predsednik, med pozdravnim govorom.

Delovno predsedstvo ni imelo veliko dela, opravilo pa ga je dobro. Poleg predsednice Majde Ernecl si je prizadeval zlasti Marko Štuhec.

jiti solidarnost, ki je marsikje preveč pozabljena. Solidarnost je potrebna zlasti med bogatimi in revnimi, pa med mladimi in starejšimi, bolnimi in zdravimi. Zdravje ne sme biti privilegij bogatih.

Vse to so lahko ideali, zaradi katerih se splača biti v Svobodnih sindikatih in v njih delati. In v tem smislu je predsednik ZSSS zaželel skupščini in vsem aktivistom sindikata veliko uspehov tudi v prihodnje.

Spremembe in dopolnitve statuta sindikata sta obrazložila Jože Korošec in Erih Šerbec. Poudarila sta, da gre za sindikat dejavnosti, kar je pomembno zaradi tega, da bi bili vsi zaposleni v zdrav-

stvu in socialnem skrbstvu bolj enotni. Posamezni poklici naj ne bi več ljudi ločevali med seboj, saj vsi delajo za isti cilj – to so plače. Spremembe statuta uvajajo dva podpredsednika, enega za zdravstvo, drugega pa za socialno.

Po razrešnici dosedanjim funkcionarjem in organom sindikata so sledile volitve. Za predsednika je kandidiral le dosedanji predsednik Erih Šerbec, za prvo podpredsedniško mesto je bila kandidatka Darinka Auguštiner, za drugo mesto pa so kandidirali: Sergej Čas, Majda Ernecl in Alojz Horvat. Za tri mesta v nadzornem odboru je bilo šest kandidatov, Boža Knez, Vlasta Kovič, Nada Modic Harl, Irena Petek, Pavlina Švajger in Zlatka Tuš. Za sekretarja je kandidiral le Jože Korošec.

Programske usmeritve sindikata izhajajo iz gesla: delo, delovna mesta in primerno plačilo, je uvodoma povedal Erih Šerbec. Cilj sindikata je, da se ne bi delili na tiste v pisarnah in druge zdravstvene delavce. Pri delu bo treba izhajati iz prepričanja, da so vsi člani dobri delavci in da zaslužijo primerno plačilo. To pomeni, da naj bi prejeli vse, kar jim gre po kolektivni pogodbi in zakonodaji. Država mora poskrbeti, da bodo delavci primerno plačani. Sedanje razlike v plačah so nesprijemljive.

“Delali bomo skupaj, v interesu vsakega in vseh. Obljubljam tudi trd sindikalni boj. Če me boste predsedniki sindikatov zavodov poslali v ogenj, bom šel. Vse drugo pa je zame liderstvo, ki si ga ne želim. Dokazali smo, da znamo biti skupaj, tako moramo tudi naprej. Želim, da bi združeni v ZSSS za naše članstvo dosegli najboljše.” Tako je usmeritev za delo v prihodnjem obdobju orisal Erih Šerbec.

Skupščina sindikata je zatem sprejela ugotovitveni sklep o sestavi republiškega odbora. Poleg predsednika in obeh podpredsednikov ter sekretarja so v njem tudi vsi predsedniki sindikatov zavodov – skupaj 22 članov.

Po sprejetju vseh listin je delegat iz Škofje Loke Janez Zakrajšek sprožil vprašanje aktivnosti sindikata za ohranitev posebne vrste invalidskih podjetij, v katerih delajo zelo prizadeti invalidi (slepi in slabovidni). Takšna podjetja naj bi bila v Škofji Loki, na Ravnah in še kje. Ker je v tej zadevi veliko različnih vrzeli, je bil sprejet dogovor, da

Pri volitvah je bila kar precejšnja gneča.

Na skupščini je bilo prijetno delovno vzdušje.

je treba o tem problemu najprej pripraviti strokovno gradivo, na podlagi katerega bi opravili pogovor z ustreznimi ljudmi na ministrstvu za delo in socialne zadeve.

Franček Kavčič

Volitve

Za predsednika je bil skoraj soglasno izvoljen Erih Šerbec, enako je za podpredsednico izvoljena Darinka Auguštiner iz Splošne bolnišnice Maribor, za drugega podpredsednika pa je največ glasov prejel Sergej Čas iz Doma starejših občanov Črnomelj. Člani nadzornega odbora pa so postali: Boža Knez iz Splošne bolnišnice Maribor, Nada Modic Harl iz Zdravstvenega doma Adolfa Drolca Maribor in Zlatka Tuš iz Zavoda dr. M. Borštnarja Dornava.

Republiški odbor se je konstituiral

Takoj po končani skupščini se je sestel novoizvoljeni republiški odbor. Najprej je za sekretarja izvolil Jožeta Korošca, zatem pa potrdil predlog sestave izvršnega odbora. V njem bo ob predsedniku, obeh podpredsednikih in sekretarju še pet predstavnikov sindikatov zavodov, in sicer: Maja Budihna, Konrad Osterc, Aleš Gutmaher, Radiša Tomič in Alojz Horvat. Za predsednico nadzornega odbora pa je bila izvoljena Boža Kos.

Seminar

Poleg skupščine je Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije opravil tudi dvodnevni seminar. Na njem so obravnavali aktualne spremembe na področju zdravstvenega zavarovanja, reformo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ter druge aktualne naloge sindikata in Zveze.

Konferenca ZSSS razpravljala o predlogu zakona o delovnih razmerjih

Pol leta po 3. kongresu ZSSS se je prejšnji teden prvič sestala konferenca ZSSS. Po konstituiranju je sprejela še poslovnik o svojem delu. V osrednji točki je obravnavala predlog zakona o delovnih razmerjih, ki bo najkasneje jeseni v državnem zboru v drugem branju. Svobodni sindikati bodo najodločneje proti temu, da bi zakon sindikate izrinil iz podjetij. Enako nepopustljivo bodo branili tudi urejanje pravic iz dela s kolektivnimi pogodbami. Vse to pomeni, da delavci ne bodo na milost in nemilost prepuščeni delodajalcem.

Konferenca ZSSS šteje skupaj 76 članov, največ je predstavnikov sindikatov dejavnosti – 58, območne organizacije ZSSS imajo 17 članov, po položaju sta člana konference tudi predsednik in sekretar ZSSS. Število predstavnikov sindikatov dejavnosti je odvisno od števila članstva (en član konference na 10.000 članov sindikata), tako ima SKEI kar osem članov konference, sindikat trgovine in sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije po pet, vsi drugi sindikati pa manj.

Pri obravnavi dnevnega reda je podpredsednica SKEI Jožica Hercog, zastopala je odsotnega Alberta Vodovnika, predlagala sprejem statutarnega sklepa, po katerem bi bil kriterij za zastopanje sindikatov dejavnosti pet in ne deset tisoč članov sindikata. Po krajši razpravi je bil ta predlog z večino glasov zavrnjen.

Pri poslovniku pa je Hercogova predlagala, naj bi konferenca sklepe sprejemala z dvetretjinsko večino. Tudi ta predlog ni dobil dovolj podpore članov konference.

Kaj so Svobodni sindikati dosegli že pri prvem branju predloga zakona v državnem zboru in kaj si lahko obetajo v nadaljevanju obravnave je uvodoma poročal izvršni sekretar Gregor Miklič. Ker predloga zakona za drugo branje predlagatelj še niso pripravili, bo ta zakon zelo verjetno prišel na vrsto šele jeseni.

Po Mikličevem mnenju so za Svobodne in druge sindikate ključne zlasti tele točke:

- pravice delavcev naj urejajo kolektivne pogodbe in ne splošni akti delodajalcev;
- če v podjetju ni organiziranega sindikata in če ni predstavnikov delavcev, naj ima pravico do zastopanja delavcev sindikat, reprezentativen na državni ravni;
- spori o pravicah delavcev naj se v večji meri rešujejo po poti pomirjanja in arbitraže;
- o odpovedi delovnega razmerja iz osebnih ali krivdnih razlogov naj bi delodajalci obvezno pridobili mnenje sindikata;
- delovni čas je treba natančneje definirati;
- pravico do osebnih prejemkov (regres, odpravnine, prevoz na delo, prehrana med delom, odpravnine ...) naj ureja zakon. Odmera teh pravic naj bo predmet kolektivnih pogajanj;

Svobodni sindikati bodo postavili meje, onstran katerih ne bodo popuščali

- zakon naj ureja tudi disciplinski postopek;
- zakon naj definira glavne pojme, kot so: plača, osnovna plača ...;
- varstvo mladih delavcev naj uredi zakon o delovnih razmerjih.

To so le nekatera vprašanja, o katerih je svet ZSSS lani jeseni že sprejel stališča in so bila deloma že upoštevana. Drugi zakoni, ki bodo pravice delavcev tudi uredili na novo, naj bi bili sprejeti sočasno, tako da bi bili usklajeni z novim zakonom o delovnih razmerjih – temeljnim predpisom s tega področja.

Razpravljalci Janez Justin, Erih Šerbec, Mira Videčnik, Branko Medija, Jovo La-

va o predlogu zakona o delovnih razmerjih sovpada s pritiski delodajalcev in dela politikov na nas, češ da naša delovnoppravna zakonodaja povečuje brezposelnost, ker delavce preveč ščiti. Njihov cilj je liberalna zakonodaja, ki daje sadove v ZDA in Veliki Britaniji. S pritiski delodajalcev bomo računali še naprej. Jasno bomo določili, kaj je za nas meja sprejemljivega. To je zanesljivo sindikat v podjetju, ki je trn v peti delodajalcev. Branili bomo tudi kolektivna pogajanja kot način odmere pravic delavcev. Delodajalcem bomo spet sporočili, naj se ne igrajo z delavci. Če tega ne bodo upoštevali, morajo vedeti, da lahko spet

Dvorana Doma sindikatov v Ljubljani je bila spet polna.

banac, Valter Bensa, Tone Rozman, Doro Hvalica, Sandi Bartol, Jani Kovač, Brane Bambič in Milena Sitar so izrazili podporo naštetim opredelitvam. Zanje je ta zakon vsaj enako pomemben, če ne še pomembnejši od pokojninskega zakona. Najbolj odločni so bili zlasti pri zahtevi, da zakon sindikata ne sme izriniti iz podjetja. Predstavniki SKEI so bili zaradi zakona bolj zaskrbljeni, zato so predlagali, naj bi ta zakon pred drugim branjem v državnem zboru uskladili v ekonomsko-socialnem svetu. Več razpravljavcev se je dotaknilo delovnega časa in zlorabe instituta delovnega razmerja za določen čas. Številni delavci so kljub delovnemu koledarju prisiljeni delati, največkrat kar neplačane nadure, kadar delodajalci to ukažejo. Kolektivne pogodbe dejavnosti naj bi veljale do sklenitve novih, delodajalci jih ne smejo kar enostransko odpovedati.

Kot je po koncu razprave povedal Gregor Miklič, bo novi zakon veljal tako za delavce kot uslužbence (ne delojemalce). Nekatera vprašanja bo uredil tudi zakon o kolektivnih pogodbah, ki bo tudi prišel v drugo branje.

Obravnavo te točke dnevnega reda je Dušan Semolič zaključil z besedami: "Razpra-

naredimo ,kraval. Javnost bomo pravočasno obvestili o naših stališčih."

Franček Kavčič

Protest Sindikata GLOSA Odrekamo jim spoštovanje

Pokojninska reforma, ki se bo vsekakor končala na škodo delavcev, pomeni enega temeljnih preizkušenj pravičnosti in socialne naravnosti slovenske države.

Koliko gneva in upornosti, pa tudi razuma in dostojanstva sindikatov je bilo treba, da je prišlo do sporazuma, ki naj takšno reformo omogoča!

Kar so podpisali socialni partnerji, pa morajo potrditi poslanci. Toda kaže, da tega ne bi bili pripravljene storiti, če bi to pomenilo, da morajo svojo pokojninsko usodo deliti z navadnim ljudstvom.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije

V Italiji je pri obratovalnem času trgovin red

V okviru aktivnosti za pripravo predloga zakona o delovnem času trgovin je tričlanska delegacija sindikata prejšnji petek obiskala sindikalno centralo CGIL za Furlanijo-Julijsko krajino in se podrobno seznanila z delovnim časom v tej državi. Spoznala je tudi vlogo sindikata na tem področju in način njegovega dela. Kolegi so nam povedali, da imajo poleg dela s kolektivnimi pogodbami največ opravka prav z delovnim in obratovalnim časom trgovcev.

Po besedah naših kolegov se delovni čas v Italiji ureja z dvema zakonoma. To sta državni zakon, ki opredeljuje delovni režim v celotni državi in je razmeroma liberalen, posebno na turističnih območjih, in deželni zakon, ki upošteva konkretne razmere v posameznih regijah. Slednji določa tudi tedenski urnik obratovalnega časa trgovin, ki traja 56 ur, kar pomeni, da so trgovine v ponedeljek odprte 6 delovnih ur, od torika do sobote pa po 10 ur dnevno.

V turističnih občinah, te z odlokom določijo država, se uporablja državni zakon, ki od ponedeljka do sobote dovoljuje odprtje prodajalnih 24 ur dnevno. Ob nedeljah so trgovine odprte le v decembru. Od januarja do novembra ima trgovec prodajalno lahko odprto največ 8 ur dnevno, vendar se morajo o tem z delodajalci dogovoriti s sindikati (predmet dogovora je tudi dodatek za nedeljsko delo).

Maksimalni tedenski delovni čas prodajalcev je 38 ur, vanj so vklju-

čeni tudi kratki 10-minutni odmori med delom. Delavci delajo praviloma v turnusih dopolne ali popoldne po 6 ur, vsak tretji teden pa imajo deljeni delovni čas in delajo po 4 ure. Delavcem, ki so razporejeni na deljen delovni čas od ponedeljka do petka, morajo delodajalci omogočiti prosto soboto in nedeljo.

Zaradi zaščite pravice redno zaposlenih delavcev do dnevnega, tedenskega in letnega dopusta zakon dovoljuje delodajalcem, da med 15. aprilom in koncem julija med vikendom zaposlijo še pogodbene delavce, predvsem brezposelne in študente, vendar največ za 16 ur. (Zanimivo je tudi to, da za delo prodajalca ni predpisana nobena kvalifikacija, zadostuje le uvajalni tečaj oziroma ustrezno usposabljanje delavcev.)

Tak delovni režim zagotavlja delavcem možnost, da v sezoni dopust izkoristijo ves letni dopust – 26 delovnih dni.

Sindikati so s pogajanjem o kolektivnih pogodbah in udeležbo pri sprejemanju zakonov o delovnem času trgovin vključeni v pogajanja v obratovalnem času prodajalnih. To kar se dogovorijo sindikati in delodajalci, v obliki odloka verificira še župan posamezne občine.

Morebitno kršenje zakonov o delovnem času trgovin in na tem temelju izdanih občinskih odlokov se zelo sankcionira, zato do kršitev dogovorjenega obratovalnega časa skoraj ne pride.

Naši kolegi pravijo, da za red na tem področju niso zainteresirani le delavci, ampak tudi država. Z znanim in načrtovanim delovnim režimom namreč država lažje organizira druge storitvene dejavnosti, kot so zdravstvo, šolstvo, varstvo, javni prevozi in podobno.

Da je tako, kot so nam pripovedovali, smo se prepričali v kratkem sprehodu po centru Trsta. Ob 13. uri so bile zaprte prav vse trgovine. Domov smo prinesli tudi njihova zakona, ki nam bosta lahko pomagala pri pripravi našega.

Doro Hvalica,
predsednik Sindikata Glosa

Sandi Bartol,
sekretar

Območna organizacija ZSSS Zasavje

Praznik delavcev podjetja ETI Elektroelement

Uprava in sindikat podjetja ETI Elektroelement sta pred dnevi skupaj pripravila praznovanje dneva delniške družbe, na katerega sta povabila vse zaposlene.

Jože Smrkolj, generalni direktor, je zaposlenim čestital za praznik. Predstavil je ugodne poslovne rezultate tega zelo uspešnega podjetja in se zaposlenim zahvalil za njihovo prizadevno delo. Zelo pohvalno je ocenil odnose med sindikatom, svetom delavcev in upravo.

Delavci z najdaljšo delovno dobo in najprizadevnejši delavci so prejeli posebna priznanja.

Priznanja za dobro delo v sindikatu je podelil tudi predsednik SKEI Brane Medija. Letos so jih prejeli: Ljuba Drnovšek, Barta Merva, Rozi Drečnik, Ksenija Hribar in Ciril Urek.

Ansambel Zasavci je zaslužen, da je praznik delniške družbe ETI Elektroelement, bil je v Športnem centru Kisovec, trajal ponočno v noč.

Prestrukturiranje zasavskega gospodarstva

Območna organizacija ZSSS za Zasavje je ta torek v Trbovlje povabila sekretarje drugih območnih organizacij ZSSS. Gostitelji so predstavili predloge zakonskih rešitev, na podlagi katerih naj bi potekalo zapiranje rudnika, sanacija okolja in termoelektrarne ter razvojno prestrukturiranje gospodarstva. Ves ta proces naj bi trajal 15 let in pri njem bo imel sindikat kar precej dela.

Udeleženci so govorili tudi o skladih dela, ki so pomembna nova oblika reševanja problemov brezposelnosti.

Tudi udeleženci tega srečanja so se Cirilu Ureku zahvalili za delo in kolegialnost ter mu pred odhodom med najštevilčnejši sloj prebivalstva izročili priložnostna darila.

E. K.

PРАВNA MNENJA IN NAŠVETI

Piše: Igor Pišek, dipl. iur.

Odškodninska odgovornost delavca

V restavraciji, natančneje pri strežbi gostov, dela 5 natakcarjev. Vsak izmed njih gostom, ki jim postreže, tudi zaračuna, pri tem pa vseh pet natakcarjev uporablja eno blagajno. Delodajalec mesečno ugotavlja morebitni manko v blagajni. Če je manko ugotovljen, se vsakemu izmed natakcarjev trga

od plače petina ugotovljenega manka. Ali delodajalec ravna pravilno?

Pri ugotovljenem manku se postavlja vprašanje odškodninske odgovornosti delavca. Pogoji za nastanek odškodninske odgovornosti so naslednji: škodni dogodek, nedopustna škoda, vzročna zveza med škodnim dogodkom in škodo ter odgovornost. V zvezi z odgovornostjo se upošteva le naklep ali huda malomarnost. Na tem mestu ne gre, da bi obrazložili vse naštet elemente, kar pa je bistveno za naš primer, je določeno v 72. členu Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja: Škodo in okoliščine, v katerih je nastala, njeno višino in povzročitelje ugotavlja delodajalec. Če delavec v 3 mesecih ne poravnate škode, ugotovljene s sklepom

delodajalca, se sproži postopek pred sodiščem. To pomeni, da četudi delodajalec ugotovi odškodninsko odgovornost delavca, slednji pa meni, da ni odškodninsko odgovoren in ne povrne škode, mora delodajalec izterjati odškodnino pred sodiščem, ne sme pa domnevne odškodnine trgati od plače. V obravnavanem primeru pa delodajalec niti ni ugotavljal odškodninske odgovornosti delavcev, le trgal jim je od plače, kar je seveda nezakonito. Prizadeti delavci lahko zahtevajo povračilo vseh nezakonitih odtegljajev od plače skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, in sicer za pet let nazaj (pet let je splošni zastaralni rok).

Ne čakaj pomoči od drugod

Tudi podjetje IMP Klima bi lahko po razpadu Jugoslavije propadlo, če se ne bi ljudje v njem zagrizeno bojevali ne le za trenutni obstoj, ampak predvsem za razvoj

Podjetje IMP Klima iz Godoviča bi lahko po razpadu Jugoslavije po letu 1991 zašlo v hude, morda nerešljive težave. Vendar je ne le preživelo, pač pa se je tudi razvilo, razširilo dejavnost in z leti povečalo zaposlenost za tretjino. IMP Klima je zgled hitro razvijajočega se in rastočega podjetja. O tem, zakaj jim je uspelo, kar mnogim slovenskim podjetjem ni, smo se pogovarjali z direktorjem IMP Klime Ivanom Rupnikom.

Podjetje izvira iz nekdanjega sozda IMP, v današnji obliki pa je bilo ustanovljeno v času osamosvojitvene vojne v Sloveniji leta 1991, po razpadu sozda. IMP Klima je tako kot Rotos iz Idrije hčerinsko podjetje IMP TIO d. d.

“Leto 1992 smo zaključili s petimi milijoni mark realizacije, s 135 zaposlenimi in približno 50-odstotnim izvozom. Vse sile, ki smo jih imeli, smo takoj po osamosvojitveni vojni v Sloveniji usmerili v pridobivanje poslov na tujih trgih. Sesulo se nam je 60 odstotkov trga v bivši Jugoslaviji, na tujih trgih pa smo do takrat tržili samo kakih 10 odstotkov prihodka. Ogromno dni smo preživeli na poti, v vodstvu pa smo sprejeli zanimivo filozofijo. Da bi nekaj zaslužili, se v tem obdobju boja za preživetje, če ga tako imenujem, nismo osredotočili samo na klimatizacijsko področje, pač pa smo iskali vsako delo, ki bi ga znali narediti in za katero smo imeli primerno tehnologijo. To so bili zametki enega izmed naših današnjih programov, programa posebnih izdelkov in storitev. Ta ni vezan na klimatizacijo, pomeni pa dopolnitev naše ponudbe in predvsem boljše zasedenost proizvodnih zmogljivosti, ker ni sezonske narave.”

Tako je za uvod povedal Ivan Rupnik in nadaljeval: “V vodstvu družbe smo že leta 1992 oblikovali celovito strategijo, in sicer se nismo osredotočili samo na tekoča, preživetvena vprašanja, pač pa smo že tedaj postavili temeljne cilje dolgoročnega razvoja in stabilizacije. Imeli smo ogromno energije in volje in moram reči, da smo s takim pristopom in lastnim odrekanjem uspeli. Potem se je začela rast in iz leta v leto večji promet je pokazal, da je bila naša pot prav izbrana. Vzporedno se je večala zaposlenost. Seveda pa vse ni teklo gladko, kot se sliši, marsikdaj smo naleteli na velike probleme.”

“Na primer ...”

“Na primer pri prehodu z jugoslovskega trga na svetovnega. Na svetovnem trgu naletiš na vrsto težav. Najprej se čudiš, kako nizke cene imajo tam, in ugibaš, kako boš sploh lahko izdelal kakšen izdelek za tako nizko plačilo. Za to potrebuješ kadre, znanje, trženje, ljudi, ki so strokovnjaki in znajo jezike, da se lahko pogovarjajo v tujini. Tre-

ba je spreminjati tehnologijo, povečevati produktivnost, reducirati stroške, itd. To pa je povezano s skupnim imenovalcem, denarjem. Kje dobiti denar za realizacijo vsega tega? Pri razvoju novih izdelkov smo si pomagali s strokovnjaki Fakultete za strojništvo, razvoj teh programov je podprlo tudi ministrstvo za znanost, pomagali pa sta tudi ministrstvo za gospodarske dejavnosti in ministrstvo za delo. Tako smo s sorazmerno majhnim lastnim vložkom in ne predragim sposojenim denarjem dobili izdelke in proizvodne programe, ki so danes temelj našega trženja v tujini, saj so povsem enakovredni tujim tovrstnim izdelkom.”

“Osnova vašega delovanja pa je dolgoročna razvojna strategija.”

“Delamo v okviru dolgoročne strategije razvoja, ki smo jo postavili leta 1994 in se bo končala prihodnje leto. V drugi polovici letošnjega in prvi polovici leta 2000 bomo pripravili srednje-ročno razvojno strategijo do leta 2005 in dolgoročno do leta 2010. V sako leto pa v drugi polovici leta začnemo pripravljati temelje poslovne politike za naslednje leto. Tako ni enote v podjetju brez jasno izdelanih načrtov, ciljev in poti, ki vodijo k ciljem. Če imaš ogródje, si pripravljen in sposoben reagirati na motnje, ki se pojavljajo.

Rezultati kažejo, da nam je doslej pri tem vedno uspelo, kajpak tudi po zaslugi organizacije, ki jo imamo. Že leta 1992 smo postavili matrično organiziranost podjetja. Posledica tega je, da je vodstvo družbe izredno številčno, saj nas je devet. Potem so vodje projektov, vodje programov in drugi. Delujemo v ok-

viru številnih teamov, na področju trženja, prodaje, logistike in razvoja. Direktor je obvezen član vseh teamov. Seveda se ne udeležujem vseh sej, moram pa biti obveščen o vseh premikih v teamih, o vseh rezultatih. Kajpak spoštujem voljo in naloge vodje projekta. Če sodelujem pri nekem projektu, sem prav tako odgovoren vodji projekta kot on meni v končni fazi. Takšna organiziranost dela prinese veliko gibanja idej, informacij, odločitev. Rezultat tega je izredno živahno podjetje, veliko ljudi razmišlja o razvoju. Uspelo mi je sprožiti ciklus sprememb, ki še danes teče. Spremembe se kažejo v tehnoloških izboljšavah izdelkov, v razvoju novih izdelkov, v pridobivanju novih kupcev itd.”

“Ljudje torej imajo veliko znanja, veliko energije, veliko

Ivan Rupnik: V prihodnosti me zanima samo primerljivost slovenskega standarda z evropskim.

razmišljajo. Treba je najti samo način, kako to iz njih izvabiti, da bi se pokazalo v rezultatu, koristnem za podjetje.”

“V IMP Klime smo se naučili razmišljati, da vsi delamo za Klimo, saj je jasno, da bo podjetje rezultate vrnilo tudi vsakemu posamezniku. Vsakemu novemu sodelavcu povemo, da je to spoštovano podjetje, informiramo ga, kakšen odnos do podjetja pričakujemo od njega: ne samo da opravi obvezno delo, ampak tudi da razmišlja v korist podjetja, ne glede na to, na katerem področju dela.”

“Kako ste si 'na roke' s sindikatom v podjetju?”

“Sindikata je ves čas zelo aktiven. Včasih je bil nemara tudi malo destruktiven, zlasti v kritičnem obdobju od leta 1992 do 1996. Vendar se mi zdaj zdi, da je bila velika večina sindikatovih aktivnosti vendarle spodbuda za še večjo odgovornost in večjo obveznost vodstva kot najbolj odgovornega za poslovanje. Bile pa so seveda tudi zelo neugodne zahteve sindikata. Denimo, ko je v kritičnem trenutku za obstoj podjetja zahteval izplačilo plač nanatko po kolektivni pogodbi. Takrat je bilo to nemogoče izvesti, saj smo morali razvijati podjetje in pridobivati nove trge. Nazadnje smo se le dogovorili, bilo pa je veliko sestankov, veliko energije smo vložili v to. Z leti se je v sindikatu zamenjalo nekaj predsednikov, od zelo radikalnih do takih, ki (zdaj) vedo, da je potreben pogovor, razumevanje stanja.”

“Ali imate zdaj plače po kolektivni pogodbi ali kaj višje? Ali imate morda podjetniško kolektivno pogodbo?”

“Mislimo, da mora biti minimum plač po kolektivni pogodbi. Podjetniško kolektivno pogodbo pa imamo od decembra leta 1993.”

“Štejete kolektivno pogodbo za spodnjo mejo?”

“Ja, to je spodnja meja. Vendar so med posamezniki pri plačah velike razlike, tudi nekatera dela so dosti boljše ovrednotena kot v kolektivni pogodbi. Že leta 1993 smo postavili sistem motivacijskega osebne dohodka: za zaposlene v režiji in proizvodnji ugotavljamo njihovo mesečno uspešnost na osnovi količine, kakovosti, gospodarnosti in inovativnosti njihovega dela. Nadpovprečno uspešni dobijo nagrado, ki je del plače. Dve tretjini zaposlenih tako dobi ta dodatek kot prispevek k mesečnim, kvartalnim ali letnim rezultatom.”

“Nedavno ste na srečanju predsednika državnega zbora Janeza Podobnika z direktorji slovenskih kovinarskih podjetij dejali, da se ne bojite za prihodnost Slovenije in

njenega gospodarstva, če bo le doseženo soglasje med zakonodajno in izvršno oblastjo o tem, da potrebuje gospodarstvo največjo pozornost države."

"Drži. Jaz namreč prihodnosti ne vidim v tem, da bi imeli plače samo po kolektivni pogodbi. Naša perspektiva je v tem, da se bomo z Evropsko unijo primerjali tudi po standardu, ne samo po stroških. Ta vidik me najbolj zanima. Slovensko znanje in sposobnosti v ničemer ne zaostajajo za evropskimi, vprašanje je le, komu v tej državi bomo dali prednost. Mislim, da je v prvi vrsti nujno potrebno dati prednost industriji in gospodarstvu. Tu se ustvarja dodana vrednost. Če bosta zakonodajna in izvršna oblast to razumeli, bosta v prihodnjem obdobju znali tudi pravilno naravnati težišče svojih naporov."

"Na istem sestanku ste pa kritizirali državo oziroma Slovensko izvozno družbo. Dejali ste, da bi ustvarili večji promet, če bi vam izvozna družba dajala večjo podporo."

"Pokritiziral sem aktivnosti Slovenske izvozne družbe na področju Rusije in Hrvaške. Lani po avgustu se je zelo povečalo tveganje pri poslovanju z Rusi. Pa se je Slovenska izvozna družba umaknila prva, čeprav se po mojem mnenju sploh ne bi smela. Razumem, da je treba z davkoplačevalskim denarjem skrbno ravnati, po drugi strani se pa vprašam, kaj bi bilo, če bi enako ravnala slovenska podjetja. Tudi mi bi lahko rekli, Rusija je prenevarna, umaknimo se še mi. To pa bi pomenilo, da bi bilo deset odstotkov zaposlenih nenadoma odveč. Dober gospodarstvenik bo skušal najti rešitve v še tako težkem položaju. Mi smo jih našli tako, da smo poslali ljudi v Moskvo na pogovore, in dali ruskim partnerjem jasno vedeli, da trga ne zapuščamo, da jih podpiramo. Poiskali smo skupne rešitve, ki so kljub položaju pomenile varno poslovanje. S to podporo so naši ruski partnerji zdaj na tem trgu močnejši, saj je s tega trga odšlo veliko podjetij. Umik konkurenčnih firm smo z našo večjo aktivnostjo izkoristili, da smo večinsko osvojili tržni potencial."

Mislim, da odločitev Slovenske izvozne družbe, ne da bi se prej pogovorila z zainteresiranim slovenskim gospodarstvom, ni bila modra.

Podobno je bilo pričakovati na področju Hrvaške po napadu Nata na Jugoslavijo, vendar smo gospodarstveniki z Goriške in Nove KBM d. d. za področje Nove Gorice uspeli prepričati Slovensko izvozno družbo, naj se s Hrvaške še ne umakne."

IMP Klime je lansko leto zaključilo s 13,3 milijona mark prometa, 65-odstotni izvozom in 180 zaposlenimi delavci."

Tekst in foto: B. R.

Ivana Vončino, predsednika območne organizacije ZSSS za Idrijsko in Cerkljansko smo dobesedno sneli z viličarja na dvorišču Rotosa v Idriji, kjer je zaposlen. Malo je cincal ob naši želji za pogovor, češ da je ravno sredi nakladanja izdelkov za izvoz in da se s tem delom mudi. Nazadnje je pristal na četrtini pogovor, ki pa se je kajpak pošteno raztegnil. Vončina je predsednik območne organizacije ZSSS od decembra lani, sicer pa je "star sindikalni maček".

"Na novo smo šli skozi fazo kandidiranja in volitev v decembru lani," se Vončina, potem ko smo sedli za mizo, ni več pustil prositi in je bodro začel pogovor. "V odboru je ostalo še nekaj starejših članov, na območju SKEI pa mi pomaga tudi moj predhodnik Bojan Sever. Kovinska in elektroindustrija sta na našem koncu močno zastopani dejavnosti, in tudi najbolj uspešni. V SKEI imamo IMP Klimo iz Godoviča. Eto iz Cerknega, ki je največje podjetje na tem koncu Slovenije, ter Rotomatiko, pa seveda 'moj' Rotos. Pokrivamo tudi trgovino, tekstilno industrijo. Članov je okoli 1500 od skoraj 3000 zaposlenih, kjer sem upošteval tudi zaposlene v obrti. Na našem koncu se drugi sindikati niso prijavili in smo svobodni sindikati edini sindikat. V medobčinskem glasilu ABC izdajamo oglas, da nudimo članom pravno pomoč, in na ta način tudi vabimo zaposlene, naj se pridružijo sindikatu."

"Ko že omenjate pravno pomoč, ali ima ta veliko dela?"

"Ni velikih potreb. Dva primera se vlečeta nekaj dlje, sicer pa kakega res hudega primera ni. Imamo pogodbo s pravnico, saj pravnih nasvetov sindikalni aktivisti - volonterji ne moremo dajati. K pravnici prihajajo po nasvet tudi nečlani. Pri tem nikogar ne odklonimo, vendar pa tudi vsakemu nečlanu povemo, da mu lahko kot nečlanu nudimo samo toliko pomoči."

Vse drugo sindikalno delo pa opravimo volonterko. **"Idrijski in cerkljanski konec sta znana po nenavadno nizki brezposelnosti ..."**

Prej bi dejal, da na tem koncu primanjkuje delovne sile, zlasti izkušnih. Registrirana brezposelnost je nekaj nad 3 odstotke v Idrijski kotlini, na Cerkljanskem pa nekaj nad 6 odstotki, vendar mnogi nezaposleni v resnici niso povsem brez dela.

"Nekaj težavnih podjetjih pa le imate, denimo Čipko."

Tekstilna industrija po vsej Evropi ima težave in Čipka je pač šla v stečaj. V konfekciji Labod Zala v Idriji pa so našli rešitve in ženske normalno delajo.

Moram reči, da je ta predel kar v redu, in če ne bo hujših problemov, v sindikatu ne bo težko delati."

"Kaj pa uresničevanje pravic zaposlenih iz kolektivnih pogodb, plač, regresa?"

"Dobro, zdaj, pred dopusti povsod v podjetjih teče sindikalna akcija za izplačilo regresa. V mojem podjetju je pred kratkim sindikat, SKEI, pobaral direktorja o izplačilu regresa in dobil odgovor, da ta bo izplačan, vendar v dveh delih zaradi težav z likvidnostjo. Je v stiku z direktorjem. Vsekakor se bomo potegovali za čim večji prvi obrok, saj je ta regres marsikateremu delavcu pomemben dodatek za življenje, ne za dopust."

"Na tem območju je industrija večinoma uspešna. Kakšne so pa plače, ali so morda nizke plače cena za to uspešnost?"

Pri nas se drugi sindikati niso prijeli

Na kratkem obisku pri predsedniku območne organizacije ZSSS za Idrijsko in Cerkljansko Ivanu Vončini

"Plače niso visoke. Ponekod, na primer v Kolektorju, so nadpovprečne, marsikje pa pod povprečjem. Tudi v našem podjetju so podpovprečne. V Rotosu sicer ne gospodarimo ravno iz rok v usta, podjetje ni v slabi koži, saj v tem primeru ne bi moglo izplačati regresa."

"V svobodne sindikate je včlanjenih precej manj ljudi, kot je zaposlenih. Kako je s pridobivanjem novih članov?"

"Vsak sindikalni zaupnik mora spodbujati zaposlene k vključevanju v sindikat. Zanimanje med zaposlenimi pa ni zanemarljivo, tudi med mladimi, ker pri starejših vidijo, kakšne ugodnosti nudi sindikat članom."

"Verjetno pa je največ vredna pravna pomoč ..."

"Prav gotovo, saj so odvetniki dragi. Člani sindikata imajo tako možnost dobiti pravni nasvet brezplačno."

"Koliko časa ste aktivni član sindikata?"

"Politično sem aktiven že dolgo, od mladinskih let. V sindikatu pa sem aktiven od leta 1991. Imam veselje in voljo do tega dela. Je pa treba reči, da nas v sindikatu politika ne zanima, pa tudi ne, v kakšni politični stranki je kdo, pač pa le delo in pravice delavcev. Veseli smo vsakega člana, saj pomeni krepitev sindikata, večanje njegove moči."

Je pa res, da se je za plače bojevati včasih težavno. Da bi vsaj tisto dali, kar delavci resnično zaslužijo, mar ne ..."

"Pravite, da imate v Rotosu podpovprečne plače. Kaj to pomeni?"

"Plače so za kakih 20 odstotkov pod kolektivno pogodbo. Vendar na to pristajamo, kajti vprašanje je, ali bi bilo podjetje še rentabilno, če bi bile plače izplačevane stoddotno po kolektivni pogodbi. Je pa že bolje obdržati delo, čeprav je začasno nekaj slabše plačano. Prepričan sem, da nam bo prej ali slej steklo."

"Kakšen pa je odnos med vodstvom in sindikatom v Rotosu?"

"Sodelujemo. Z direktorjem se pogovoriva tudi sredi dvorišča, če ne gre drugače. Moram reči, da brez medsebojnega zaupanja ne gre, kajti če bi se začeli z vodstvom gledati kot psi in mačke, bi bilo slabo. V prid dobrim odnosom je tudi to, da se na tem koncu vsi že dolgo poznamo."

"Skratka, tule ni prav težko biti šef območne organizacije sindikata, tako da ste lahko neprofesionalni sindikalni delavec?"

"Tako je, na sindikatu smo vsi volonterji, tudi tajnica. Dobimo se trikrat tedensko, tajnica je na sedežu območne organizacije sindikata ob ponedeljkih, torkih in sredah od 8. do 12. ure. Jaz sem prisoten ob ponedeljkih od 8. do 9. ure, ob torkih pa od 10. do 11. ure. Pridem, da se kaj pomenimo, da naredimo kakšen dopis. V podjetju mi pri tem ne delajo nobenih težav. Skratka, delo teče."

Tekst in foto: B. R.

Konferenca območne organizacije ZSSS Domžale

Široko določena delovna mesta ključ za večjo socialno varnost

Člani konference so se tokrat posvetili pravicam delavcev iz delovnih razmerij, še posebej razporejanju in prerazporejanju. Poleg Justa Arnuš, ki jim je pripravila izvrstno gradivo, jim je tematiko predstavil še Gregor Miklič, izvršni sekretar predsedstva ZSSS. Kot je že v navadi, je bila tudi ta konferenca v enem od podjetij, tokrat v Lipu Radomlje. Po ogledu proizvodnje so se udeleženci konference pogovarjali še z Antonom Žibertom, ki v podjetju vodi službo za kadrovske in socialne zadeve.

Delovna razmerja za nedoločen čas bodo po besedah Gregorja Mikliča tudi v prihodnje poglaviti način urejanja delovnih razmerij. Nov zakon bo namreč za delovna razmerja za določen čas postavil še več omejitev. Delovno razmerje se bo praviloma sklepalo za delovno mesto, za zaposlene bo zaradi tega boljše, če bodo delovna mesta opredeljena širše, če bo na posameznih delovnih mestih delalo več ljudi. V podjetjih, ki bodo

imela takšno notranjo ureditev, bo socialna varnost zaposlenih večja. Sedaj imamo brez potrebe preveč delovnih mest, tudi plače so zaradi tega bolj različne, kot bi bilo prav.

Podjetja bodo zaradi novega zakona o delovnih razmerjih spremenila organizacijo dela, s čimer se bodo prilagodila razmeram na trgu, zlasti hudi konkurenci. Zaradi nastopa na trgih in razvoja se bodo podjetja prisiljena povezovati.

Udeleženci konference (drugi z desne Janez Breceljnik, predsednik Sinlesa v Lipu Radomlje, ki nas je vodil skozi proizvodne prostore) na dvorišču Lipa Radomlje.

Po čem smo (pre)živeli?

MAJ 1999

Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin V.99/IV.99	Indeks cen življenjskih potrebščin V.99/IV.99
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica		
1. Hrana	61.12598	46.007,75	46.007,75	75.308,63	56.250,04	56.250,04	101,3	104,5
2. Pijača	8.973,02	3.344,37	3.344,37	9.027,54	3.367,73	3.367,73	100,1	100,7
3. Kajenje	6.660,00	3.600,00	3.600,00	6.660,00	3.600,00	3.600,00	100,0	100,0
4. Oblačila	29.359,17	18.184,17	973,38	35.839,61	22.205,47	1.073,58	100,6	102,0
5. Obutev	8.534,37	6.562,23	0,00	10.101,11	7.209,47	0,00	102,2	102,7
6. Stanovanje	25.664,65	18.429,57	14.767,58	31.328,63	20.009,68	17.044,35	100,0	100,3
7. Ogrevanje, razsvetljava	23.989,54	16.737,27	14.268,27	29.648,74	19.974,30	16.930,64	104,2	100,1
8. Gospodinjska oprema	14.538,63	7.710,72	0,00	17.449,17	9.029,76	0,00	100,3	100,4
9. Higijena, zdravstvena nega	18.815,63	15.923,39	10.212,08	20.893,88	17.490,88	11.760,64	101,2	102,6
10. Izobr., kultura, razvedrilo	41.258,48	15.213,22	7.419,62	46.524,72	17.285,36	7.665,94	103,0	100,0
11. Prometna sr. in storitve	42.931,41	14.559,68	6.707,63	53.077,51	19.110,34	7.428,72	99,8	101,7
12. Razni predmeti in storitve	4.685,62	2.739,69	0,00	5.807,34	3.036,53	0,00	100,6	102,7
13. Drugi izdatki	47.601,58	11.824,91	10.474,41	51.074,29	12.210,76	10.474,41	100,6	102,7
SKUPAJ (v SIT)	334.138,09	180.836,94	117.775,65	392.741,18	212.989,48	136.393,58		
Stopnja rasti košaric V. 99/IV. 99	0,75	0,70	0,74	0,57	0,69	0,76		
Stopnja rasti košaric V. 99/V. 98	5,55	5,42	3,82	5,30	5,29	3,76		
Prim. ocen in dejan. košaric za IV.99	0,74	0,72	0,88	0,58	0,71	0,82		

KOMENTAR:

V maju letos je bila znova ugotovljena občutna rast cen življenjskih potrebščin. Inflacija je namreč znašala 0,6 %. Hrana in brezalkoholne pijače so se podražile za 1,5 %. Na dvig je najbolj vplival dvig cen sezonskega sadja za 10,1 %, in to kljub temu, da se je zelenjava pocenila za 2,9%! Kruh in izdelki iz žit so se podražili za 2,5, meso pa za 1,1 %. Na dvig cen je vplivala tudi podražitev premij za prostovoljno zdravstveno zavarovanje za 6,8 %. Obleka se je podražila za 0,7, storitve za obleko pa za 2,8 %.

V maju se je šest košaric, ki jih spremljamo, podražilo za 0,58 do 0,88 %. Posebej opozarjamo na razpredelnico, v kateri prikazujemo, tako kot vsakih šest mesecev, za koliko so se razlikovale ocenjene od dejanskih košaric za april 1999.

Struktura življenjskih stroškov (maj 1999)

1. Hrana	18,29	25,44	39,06	19,18	26,41	41,24
2. Pijača	2,69	1,85	2,84	2,30	1,58	2,47
3. Kajenje	1,99	1,99	3,06	1,70	1,69	2,64
4. Oblačila	8,79	10,06	0,83	9,13	10,43	0,79
5. Obutev	2,55	3,63	0,00	2,57	3,38	0,00
6. Stanovanje	7,68	10,19	12,54	7,98	10,42	13,01
7. Ogrevanje, razsvetljava	7,18	9,26	12,12	7,55	9,39	12,50
8. Gospodinjska oprema	4,35	4,26	0,00	4,44	4,24	0,00
9. Higijena, zdravstvena nega	5,63	8,81	8,67	5,32	8,21	8,62
10. Izobr., kultura, razvedrilo	12,35	8,41	6,30	11,85	8,12	5,60
11. Prometna sr. in storitve	12,85	8,05	5,70	13,51	8,97	5,45
12. Razni predmeti in storitve	1,40	1,52	0,00	1,48	1,43	0,00
13. Drugi izdatki	14,25	6,54	8,89	13,00	5,73	7,68
SKUPAJ:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Sveta ZSSS

Strokovna služba

Novi zakon o delovnih razmerjih bo prinesel novo opredelitev delovnika. Delovni teden bo trajal praviloma največ 40 ur, tako je določeno v evropski direktivi. Na teden zaposleni ne bodo smeli delati več kot 60 ur. Presledek med enim in drugim delovnim dnevom bo moral znašati najmanj 11 ur. Odmor za malico se kljub pritisku delodajalcev še šteje v delovni čas. V večini evropskih držav imajo delavci pravico do več kratkih odmorov med delom, odmor za malico pa se ne šteje v delovni čas.

Najkrajši dopust bo po novem zakonu trajal 20 dni, vendar zakon ne bo določal kriterijev za daljši dopust. Analize kažejo, da so dopusti pri nas daljši kot v drugih državah, menda ima nekdo kar 54 dni plačanega dopusta.

Gregor Miklič poudarja, da brez tožnika ni sodnika. Delavec, ki mu je kršena pravica iz dela, se mora torej pritožiti. Zase se mora delavec potegniti najprej sam. Ena od začetnih poti je obvestiti sindikalnega zaupnika.

Iz pisnega gradiva območne organizacije ZSSS Domžale povzemamo še nekaj poudarkov:

Delavca je možno trajno razporediti na drugo delovno mesto zaradi spremenjene organizacije dela, nove

Čeprav je odpraševanje hud problem, je delavka vseeno vesela.

dejavnosti ali nove tehnologije. Razporeditev je mogoča, če delovno mesto ustreza strokovni usposobljenosti delavca. O prerazporeditvi odloča uprava podjetja, ki o tem praviloma izda sklep. Delavec, ki se s prerazporeditvijo ne strinja, se ima v 14 dneh pravico pritožiti. Če se ne pritoži, je prerazporeditev veljavna. Sklep o prerazporeditvi pa ne velja takoj, kot pogosto zahtevajo delodajalci, ampak šele po 14 dneh in le, če

se prizadeti ne pritoži.

Ko gre za prerazporejanje zaradi višje sile, je delavec dolžan sprejeti tudi delo, za katero se zahteva nižja usposobljenost, kot jo ima. Delodajalec mora pri takšnem razporejanju upoštevati delavčevo starost, zdravstveno stanje, invalidnost, usposobljenost za varno delo. Delavcu se osnovna plača ne spremeni. Delavčev ugovor ne zadrži izvršitve sklepa o prerazporeditvi.

Delavca lahko zaradi strokovne nesposobnosti direktor s pisnim sklepom, na katerega se ima delavec pravico pritožiti, prerazporedi na drugo delovno mesto ali celo odpusti. Ta ukrep je dopuščen v primeru delavčevega neznanja ali nedoseganja pričakovanih delovnih rezultatov, vendar mora biti prej izveden postopek ugotavljanja njegove strokovne zmožnosti. Delavec se ima na takšen sklep pravico pritožiti.

V drug kraj je delavca mogoče premestiti z njegovo pisno privolitvijo. Premestitev v drug kraj brez soglasja delavca je mogoča, če ne vpliva na njegovo zdravje, če v normalnih razmerah pot na delo in z njega v javnim prevozu ne traja več kot tri ure (matere z majhnimi otroki do dve uri). Delodajalec je dolžan delavcu povrniti

vse stroške prevoza z javnimi prometnimi sredstvi. Rašica, ki delavkam bivšega obrata iz Moravč zaračunava del stroškov prevoza, torej ne ravna prav.

Ko gre za prerazporeditev delavca k drugemu delodajalcu, mora ponujeno delovno mesto ustrezati delavčevi usposobljenosti. Oba delodajalca morata o tem skleniti pogodbo. Delavec se ima pravico pritožiti.

Čeprav sindikat v postopkih prerazporejanja praviloma ne sodeluje, bi bilo normalno, da o vseh primerih delodajalec sindikat vseeno obvesti.

Kot so v kratki razpravi povedali sindikalni zaupniki, je nepravilnosti pri prerazporejanju kar precej. Hudo je tam, kjer so delavci tako ustrašeni, da se tudi, če so šikanirani (kar je težko dokazati), ne upajo pritožiti niti svojemu sindikatu.

Po besedah **Justi Arnuš** si sindikalisti izboljšanja razmer lahko nadejajo le, če bodo bolj povezani s članstvom in če bodo obveščeni o tem, kar se v podjetju dogaja. Ključ za uspešnega sindikalista je poznavanje predpisov, iskanje zunanje strokovne pomoči, sposobnost odločnega in vztrajnega reševanja problemov članstva.

Franček Kavčič

Boljši od konkurence

V Lipu Radomlje je zaposlenih 413 delavcev, od tega 60 za določen čas. Pred desetletjem jih je bilo več kot 600, letos pa so na novo zaposlili že 30 ljudi. Primanjkuje jim zlasti kvalificiranih mizarjev in tudi drugih strokovno usposobljenih delavcev. Primanjkljaj je povezan z nezanimanjem mladih za lesarske poklice, tudi vseh razpisanih študentov ne morejo podeliti. Čeprav so se povezali z vsemi osnovnimi šolami v bližnji in bolj oddaljeni okolici, ne morejo pritegniti dovolj mladih.

Zaradi slabe kadrovske sestave dajejo veliko za dodatno splošno in funkcionalno usposabljanje. Lani je v različnih oblikah usposabljanja sodelovalo 143 delavcev, letos računajo, da jih bo 190.

Zaposleni brez sleherne strokovne izobrazbe se po nekaj letih prizadevnega dela usposobijo za dela četrte zahtevnostne stopnje.

Več strokovno usposobljenih delavcev potrebujejo zlasti zaradi zahtevnejšega programa. Pred leti so delali le stole, sedaj izdelujejo tudi mize in omare, z vsem tem je mogoče opremiti res lepe jedilnice. Kar 85 odstotkov izdelkov izvozijo, skoraj vse v ZDA. Čeprav tamkajšnje tržišče obvladujejo že 30 let, se jim je "zgodila" konkurenca z Daljnega vzhoda, saj prodaja tudi "stol iz Radomelj", ki ga Lip ni začutil.

Plače so skladne s kolektivno pogodbo, izplačujejo jih v rednem roku. Delavci prejema tudi vse drugo, kot določa kolektivna pogodba. Minimalno plačo prejema le kakšnih 10 delavcev, razlog je neuspešnost pri delu.

Delovne razmere so dokaj težke, najtežje je v brusilnici in lakirnici. Klimatske naprave, še posebej poleti, ne zadoščajo, z maskami pa ljudje nočejo delati. Inšpekcija stalno nadzira razmere pri delu, zaposleni gredo v povprečju vsakih pet let na temeljite zdravniške preglede.

Odsotnost za dela zaradi bolezni so zmanjšali na manj kot devet odstotkov. To so dosegli z različnimi ukrepi, tudi s stimuliranjem prisotnosti pri delu. Odnosi v kolektivu so kar dobri. Mogoče je razlog za dobro vzdušje tudi sodelovanje med upravo in sindikatom, direktor Asto Dvornik in predsednik sindikata Janez Brecljnik se enkrat mesečno usedeta skupaj in pogovorita o vsem.

Anton Žibert je izdal še razloge, zaradi katerih je Lip Radomlje boljši od konkurence. To so zlasti program predelave hrastovine, kakovost, tradicija, sposobni kadri in redno reševanje reklamacij. Če jim je uspelo v ZDA, mislijo, da lahko prepričajo tudi domače kupce. Program, s katerim želijo uspeli, je zlasti Mission.

Sindikalna lista

Junij 1999	Gospodarske dejavnosti		Javni sektor*	
	(temelj je SKP za gospodarstvo)		(nekdanje negospodarstvo)	
		SIT		SIT
Prvi del				
1. Dnevnice				
– cela dnevnicna				
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)		3.500,00		3.693,00
– polovična dnevnicna				
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)		1.750,00		1.846,00
– znižana dnevnicna (od 6 do 8 ur)		1.218,00		1.285,00
2. Kilometrna (od 27. 3. 1998 dalje)		35,94		35,94
3. Ločeno življenje		66.471,00		53.909,00
4. Prenosiščice – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec				
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 1999)				
– po SKPGD (na delovni dan)		537,00		537,00
Drugi del				
1. Jubilejne nagrade				
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)				
– za 10 let		53.311,00		45.321,00
– za 20 let		79.967,00		67.981,00
– za 30 let		106.622,00		90.641,00
2. Odpravnina ob upokojitvi		332.350,00		505.467,00
	oziroma dve plači delavca,		oziroma tri plače delavca,	
	če je to zanj ugodneje		če je to zanj ugodneje	
3. Solidarnostne pomoči				
– po SKPD – ob smrti delavca		99.705,00		90.641,00
– ob smrti v ožji družini		49.853,00		–
4. Minimalna plača (od 1. 1. 1999)		68.233,00		68.233,00
5. Zajamčena plača		39.082,00		39.082,00
6. Regres za letni dopust				
– najmanj		102.000,00		96.500,00*
– ali največ (70 % povprečne slovenske plače)				102.000,00

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. V negospodarstvu znaša regres po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi (Ur. list RS št. 39/99) za leto 1999 96.500 SIT. Za delavce, katerih mesečna bruto plača za obdobje marec-maj 1999 ne presega 120.000 SIT, znaša regres 102.000 SIT. Do 5. junija se vsem delavcem izplača 85.012 SIT regresa, preostali del pa do 5. januarja prihodnje leto.

Strokovna služba ZSSS

“Za nakup premoženja Tama v stečaju v celoti smo še vedno zainteresirani, saj želimo obnoviti avtomobilsko industrijo,” je dejal John Eapen. “V Sloveniji sem opravil že več pogovorov, pogovarjal pa sem se tudi s stečajnim upraviteljem. V naslednjih dneh pričakujem odgovore od vlade in drugih pristojnih organov ter od sodišča. Prepričan sem, da bomo premoženje Tama v celoti lahko kupili pred dražbo, razpisano za 29. junij. To pomeni, da še naprej delamo po našem prvotnem načrtu, ki smo ga pripravili za nakup celotnega premoženja Tama v stečaju. Kaj več o tem pa bom lahko, vsaj upam tako, povedal kakšen teden pred 29. junijem.”

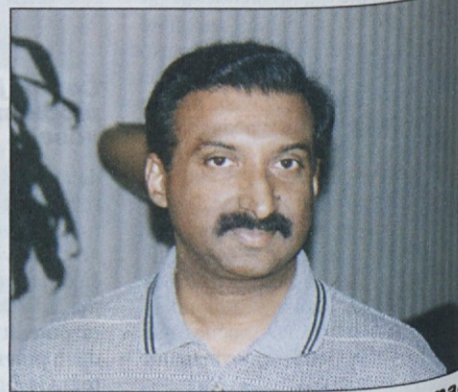
Podjetje MTI Evropa je z ministrstvom za gospodarske dejavnosti nedavno parafiralo pogodbo o narodnogospodarskih interesih, s katero se podjetje MTI Evropa zavezuje, da bo na lokaciji Tama ohranilo avtomobilsko industrijo in delovna mesta, vlada pa je podjetju zagotovila, da bo celotno območje Tama razglašeno za ekonomsko cono z vsemi ugodnostmi, ki po naši zakonodaji takšnim conam pripadajo. S Slovensko razvojno družbo pa se podjetje MTI Evropa še pogaja o nakupu petih družb MPP, ki so v njeni lasti in že poslujejo na lokaciji Tama.

Ali v podjetju MTI Evropa morda razmišljajo o tem, da bi se vključili v Konzorcij kupcev premoženja Tama v stečaju? “Veste, mi imamo svoj koncept. Naš cilj ni, da bi poceni prišli do premoženja Tama, temveč da bi na lokaciji Tama in pod njegovo blagovno znamko ponovno oživili proizvodnjo avtomobilov, ker imamo trg, kupce in zagotovljen izvoz,” je pojasnil Martin Budna. “Nam ne gre prvenstveno za premoženje Tama, temveč za oživljanje proizvodnje, zato bi premoženje lahko imeli tudi v najemu. Vendar pa morajo biti vsa podjetja na lokaciji Tama vključena v avtomobilsko proizvodnjo. Zato ne govorimo o industrijski coni Tezno, temveč o ekonom-

Pogovor z zainteresiranim kupcem Tama Johnom Eapnom

Delamo po prvotnem načrtu, ki smo si ga zastavili za nakup celotnega Tamovega premoženja

Minuli teden je v Slovenijo pripotoval ameriški poslovnež indijskega rodu John Eapen, ki je lastnik mariborskega podjetja MTI Evropa. Kakor smo v Novi Delavski enotnosti že poročali, je direktor podjetja MTI Evropa Martin Budna že na začetku letošnjega leta s stečajnim upraviteljem Tama v stečaju Mirkom Žagarjem parafiral pogodbo o nakupu premoženja Tama v celoti, vendar doslej še ni plačal zahtevane are v višini 1,05 milijarde tolarjev, kar znaša 10 odstotkov kupnine. Eapnov obisk v Sloveniji smo izkoristili za kratek pogovor z njim in z direktorjem MTI Evropa Martinom Budno.

John Eapen ima še vedno trden namen kupiti premoženje Tama v stečaju v celoti in oživiti avtomobilsko proizvodnjo, saj ima za Tamove avtomobile kupce in trg.

ski coni Tam, ki mora že po samem zakonu o ekonomskih conah izpolnjevati določene pogoje tako glede proizvodnje kot glede izvoza.”

John Eapen je slovenski javnosti ostal v spominu tudi po tem, da je na prvi tiskovni konferenci v Sloveniji dejal, da se je za nakup Tama odločil med drugim tudi zaradi tega, ker ima Slovenija usposobljene in dobre delavce. Po tej izjavi se je namreč močno razlikoval od nekaterih naših politikov in gospodarstvenikov, ki vedo na račun slovenskih delavcev povedati vse kaj drugega, samo tega ne, da so dobri. V minulih mesecih je imel

Eapen priliko slovenske delavce še bolje spoznati. Ali še vedno o njih misli enako? “Delavce v Sloveniji cenim kot zelo dobre, saj so visoko usposobljeni in prizadevni,” je dejal John Eapen. “Brez delavcev ni nič: če niso zainteresirani in motivirani, se ne da uresničiti noben projekt. Projekt lahko dejansko uspe samo, če ljudje sodelujejo v njem in če ima menedžment dobre odnose s sindikatom.”

Ali ima podobno oceno tudi o kvaliteti naše državne administracije in nasploh birokracije? Ob tem vprašanju John Eapen in Martin Budna nista mogla zadržati smeha, ki se jima je, odvalil od srca. “Veste, birokracija povsod po svetu dela približno enako,” je odvrnil Eapen.

Ali se je John Eapen že sestal s Tamovimi sindikalisti? “S predstavniki sindikatov v Tamu, še zlasti s predsednikom najmočnejšega sindikata Skel Dragom Gajzerjem smo v stikih. Kakšnega širšega sestanka pa doslej še nismo imeli,” je pojasnil Budna.

“S sindikatom se zaenkrat nismo sestali, ker tu ne vidimo nobenih problemov. Delavci so zagotovo prav tako kot mi zainteresirani za oživitve avtomobilске proizvodnje,” je dodal Eapen.

Kako pa se Eapen sicer počuti v Sloveniji? “Slovenija je čudovita dežela, ki mi je zelo všeč. Večkrat sem že rekel, da postaja Slovenija moja druga domovina. Ravno danes (bila je sobota) si nameravam z Budno ogledati Logarsko dolino,” je dejal Eapen.

“Moram pa povedati, da tudi naši ljudje že dobro poznajo Eapna,” je smeje dodal Budna. “Zadnjič, ko sva šla skupaj po mestu, me je nekdo ustavil in vprašal, ali sem Martin Budna. Ko sem mu povedal, da je naletel na pravega, mi je odvrnil: ‘Sem si kar mislil, da ste Budna, ko greste po cesti skupaj z Johnom Eapnom.’ John se še ni navadil na to, da ga ljudje na vsakem koraku spoznajo, saj v Ameriki ali Indiji ni tako.”

Sogovornika smo za konec povprašali še, ali bo potem, če bo in ko bo postal lastnik Tama, pripravljen povedati o svojih načrtih s Tamom v intervjuju za Novo Delavsko enotnost. “Seveda,” nam je pritrdil.

Se bo politika še enkrat grdo vpletla?

V Mariboru se je prejšnji teden sestal svet Konzorcija kupcev premoženja Tama v stečaju, ki po konzorcijski pogodbi svetuje vodji konzorcija pri posameznih nalogah ter odloča o spornih vprašanjih, še zlasti v primerih, ko za isto premoženje konkurirata več članov konzorcija. Svet konzorcija, ki ga vodi podžupan mestne občine Maribor mag. Jože Protner, v njem pa so še Milan Cerar iz Slovenske razvojne družbe, Robert Kogler iz podjetja RTI, Silvo Podgoršek iz podjetja Bis-Mark in Gorazd Bende iz podjetja Gonila, je pozitivno ocenil dosedanja prizadevanja vodstva in članov konzorcija za nakup premoženja Tama v stečaju.

Doslej je za nakup Tamovega premoženja pokazalo interes že 50 do 60 podjetij, ki so pripravljena odkupiti za 7 milijard tolarjev premoženja. Na poseben žiro račun konzorcija pri Novi Kreditni banki Maribor je Slovenska razvojna družba že nakazala 500 milijonov tolarjev varščine, v skladu s konzorcijsko pogodbo pa je pred dnevi vodja konzorcija Anton Čokl pozval tudi nekatere druge zainteresirane kupce, naj v treh dneh na omenjeni žiro račun vplačajo varščino. Kakor je povedal Čokl, so nekateri člani konzorcija varščino plačali že pred njegovim pozivom. Čokl je prepričan, da bo konzorciju uspelo zbrati dovolj

sredstev, da bo še pred 29. junijem, ko bo začel stečajni upravitelj na dražbi prodajati premoženje Tama po delih, plačal na žiro račun stečajnega upravitelja 1,05 milijarde tolarjev are za nakup premoženja Tama v celoti.

V zadnjih dneh so bili sicer nekateri kupci Tamovega premoženja zbegani, ker je bil v sredstvih javnega obveščanja objavljen razpis o prodaji celotnega Tamovega premoženja po delih na dražbi 29. junija. V tem razpisu sodišče ponuja prodajo 51 odstotkov Tamovega premoženja v 15 zaključnih letih, vendar pa so izključne cene za okoli 30 odstotkov višje od cen, kot jih bodo plačali kupci, če bodo premoženje kupili preko konzorcija. To je tudi logično, saj namerava konzorcij v imenu svojih članov odkupiti premoženje Tama za 10,5 milijarde.

Nekaj težav je konzorciju povzročila tudi razprava o Tamu v državnem zboru in v mariborskem mestnem svetu, saj se nekateri kupci bojijo ponovnega vmešavanja politike v reševanje gospodarskih problemov. Kljub temu pa večina članov konzorcija vztraja pri svoji odločitvi, da bodo s skupnimi moči slovenskega gospodarstva in Slovenske razvojne družbe odkupili premoženje Tama v celoti ter ga vrnili v funkcijo proizvodnje in odpiranja novih delovnih mest.

Dan gradbincev 99

Več dela za gradbince,
boljše za vse

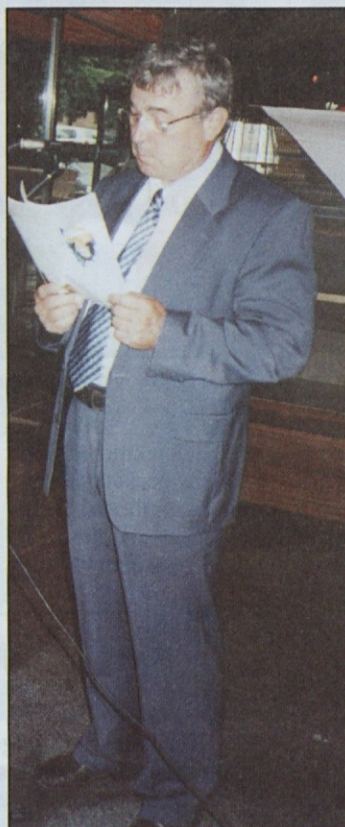
Ob dnevu gradbincev je bila prejšnji petek v Žalcu svečana seja republiškega odbora Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije (SDGD). Na njej so govorili Mijo Popovič, predsednik SDGD, Borut Gržinič, sekretar združenja pri GZS, in Dušan Semolič, predsednik ZSSS. Povezovalka programa Alenka Klincov je med drugim govorila o naši lepi domovini, ki jo z znojem in žulji gradijo slovenski gradbinci. Kolegom je zaželela, da bi bili na svoje delo in strokovnost ponosni. Franc Trebše, predsednik komisije za priznanja pri republiškem odboru SDGD, je poročal o rezultatih letošnjega razpisa, po katerih bodo podeljene tri plakete in pet pisnih priznanj. Priznanje so podelili tudi Cirilu Ureku, sekretarju območne organizacije ZSSS za Zasavje, ki se bo kmalu poslovil od aktivnega dela. Za razpoložene udeležencev so s prikazom plesov s Štajerske poskrbeli člani celjske folklorne skupine.

Slavnostni govornik Mijo Popovič, predsednik SDGD, je najprej povedal, da so današnji problemi gradbincev v marsičem podobni tistim pred 62 leti, ko so si gradbinci s stavkovnim valom izborili prvo kolektivno pogodbo. Sedaj kolektivno pogodbo imajo, vendar se skušajo dogovoriti o novi, izboljšani.

Pri pogajanjih pa se sindikat srečuje z združenjem gradbeništva pri Gospodarski zbornici. Po njegovi analizi je razpršeno notranje lastništvo problem, ker naj bi bili notranji delničarji zainteresirani le za plače, ne pa za razvoj. Notranje delničarstvo naj bi bilo podaljšano obdobje samoupravljanja. SDGD ima glede tega drugačne izkušnje, vendar se zaveda, da se bo lastniška se-

Slavnostno sejo je povezovala Alenka Klincov, predsednica SDGD PUP Nivo Celje.

Mijo Popovič je med drugim polemiziral z delodajalci.

Boj zoper
brezposelnost

Dušan Semolič je na slavnostni seji ob dnevu gradbincev med drugim dejal: Čeprav sta bila SDGD in ZSSS pri delu uspešna, ne moreta narediti tega, kar je v domeni delodajalcev in države. Zlasti država bi za gradbeništvo, ki je nekakšen lakmusov papir vsega gospodarstva, lahko naredila več. Če bi gradbincem omogočili več dela, bi bilo več delovnih mest tudi v številnih drugih dejavnostih.

Delodajalce pozivam, naj več naredijo za izboljšanje standarda gradbenih delavcev. Izboljšajo naj tudi razmere pri delu, saj imajo gradbinci pravico delati tudi po 50. letu starosti.

Svobodni sindikati ne bodo dovolili, da bi pri nas 125.000 brezposelnih postalo standard, zaradi katerega ne bi nikogar več skrbelo. Tolikšna brezposelnost je namreč problem za tiste, ki delajo, saj morajo delati tudi za brezposelne.

Ker le pozivi delodajalcem in vladi ne dajejo sadov, bo ZSSS boj zoper brezposelnost zaostri. V ta namen bo ob dnevu človekovih pravic, 10. decembru, pripravila javno demonstracijo.

Dušan Semolič je v imenu vseh v ZSSS povezanih sindikatov gradbincem čestital za praznik in jim zaželel boljše čase.

stava podjetij spreminjala zaradi tega, ker bodo mali delničarji prisiljeni prodajati delnice. V sindikatu le upajo, da bodo večinski delež prevzeli dobri gospodarji.

Ker se kolektivna pogodba v večini podjetij spoštuje, delodajalci izpostavljajo problem visokih stroškov. Konkurenčnost gospodarstva ogrožajo regresi, dopusti, malica in še kaj. Bruto stroški dela so štirikrat manjši kot v Nemčiji in dvakrat tolikšni kot pri kandidatkah za vstop v EU. Ob tem pa so dopusti nekaterih naših delavcev za pet dni krajši kot lani.

Sindikatom, tudi SDGD, ostane zaradi tega le nadaljevanje boja za ohranitev pravic zaposlenih. Le od sindikata je odvisno, kakšen bo nov zakon o delovnih razmerjih.

Nadaljevanje na naslednji strani

Prejemniki plaket in priznanj SDGD, med njimi Jernej Jeršan in Franc Trebše.

Na že 48. športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije, bile so minulo soboto v Športnem parku v Žalcu, se je zbralo 32 ekip s 655 udeleženci – največ v zgodovini iger.

Udeležencem je bilo izjemno naklonjeno vreme, saj je nevihta dan prej ohladila ozračje in pregnala soparo. Zato so bili tekmovalni pogoji zares dobri, razpoloženje med udeleženci pa odlično.

Gradbeni delavci iz vse Slovenije so se pomerili kar v osmih disciplinah. Najštevilčnejša je bila ekipa SGP Kograd IGEM iz Dravograda, štela je 59 udeležencev. V ekipi Gradisa iz Ljubljane je bilo 43 tekmovalcev in tekmovalk, ekipa Gradisa z Jesenic je imela 40 članov, ekipa Cementarne Trbovlje pa 38 članov. Najdalj so morali potovati udeleženci iz Salonita iz Anhovoga ter iz Varisa in Gradbenika iz Lendave. Poleg tekmovalcev so se v Žalcu zbrali tudi številni zaupniki in funkcionarji Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije ter drugi gosti.

Tekmovanja so bila vsa na enem mestu – v Športnem parku v Žalcu – zato so bili tudi pogoji za druženje udeležencev idealni.

Športne igre gradbenih delavcev Slovenije

Čudovito vreme, rekordna udeležba, veselo razpoloženje

Zmagovalci iz Dravograda so bili daleč najbolj veseli!

Tako so lahko tudi tekmovalci boderili svoje sodelavce, ki so tekmovali v drugih disciplinah. Gradbeni delavci so imeli tudi možnosti za pogovore o svojem vsakda-

njem delu ter za izmenjavo sindikalnih izkušenj.

Igre je organiziral območni odbor Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti na Celjskem, ki ga vo-

Milica Dabanovič in Mijo Popovič izročata pokal enemu od najboljših.

di Toni Macuh. Prav on je vodil tudi organizacijski odbor iger, pomagali pa so mu Darko Demžič, Alenka Klicov in Tone Prišel. Po tehnični plati so igre pripravili delavci Šport-

Nadaljevanje s prejšnje strani

Za ljudi so poleg zdravih rok in znanja pomembni tudi dobri medsebojni odnosi. In SDGD si bo zanje še naprej prizadeval.

Sekretar združenja gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri GZS Borut Gržinič je najprej ugotovil, da so bili rezultati dejavnosti lani slabši kot prejšnji dve leti. Zaradi počasnejšega izvajanja programa izgradnje avtocest je bilo izgub več kot dobička. Letošnji rezultati bodo mogoče boljši. Ker bo da-vek na dodano vrednost investicije podražil, lahko pride do zastoja.

Možnosti za izboljšanje položaja so v izvajanju nacionalnega stanovanjskega programa, obnovi Bosne in Hercegovine in še kje.

Ker kolektivni pogodbi konec leta poteče veljavnost, bo treba s pogajanjem priti do nove. Druga možnost je podaljšanje veljavnosti sedanje pogodbe ali sprejem njenih sprememb in dopolnitev.

Udeležencem slavnostne seje je Ivan Zidar, predsednik začasne uprave SCT, poslal telegram z voščili za praznik ter SDGD zaželel uspešno delo.

Franček Kavčič

Udeleženci poslušajo slovensko himno.

Plakete SDGD so prejeli:

Sindikata družbe Varis Lendava: za uspešno uveljavljanje pravic delavcev iz kolektivne pogodbe in vključevanje v soupravljanje v podjetju.

Dragan Hadžič, Purlen Lendava: za aktivno delo v sindikatu podjetja in območnem odboru. Uspešno je vodil tudi stavko zaradi kršitve pravic delavcev iz kolektivne pogodbe.

Adolf Kočar, GP Tehnik, Škofja Loka: za dolgoletno delo v sindikatu podjetja in območnem odboru. Skrbel je zgomotnega in socialnega položaja članstva.

Priznanja SDGD so prejeli:

Jožica Lesjak, Sindikat Schiedel Gradnja Prebold: z delovanjem v korist zaposlenih si je pridobila njihovo zaupanje. Brez nje bi bilo delovanje sindikata v podjetju siromašno.

Olga Rihtar, Sindikat MP Montaža Maribor: kot dolgoletna sindikalna aktivistka je vplivala na izboljšano pravno in socialno varnost članov sindikata. Pomagala je tudi pri oblikovanju politike območnega odbora SDGD.

Jelka Svetina, Sindikat Gradis Jesenice: med zaposlenimi je s svojim delom, tudi pri športnih tekmovanjih, pridobila tolikšen ugled, da je v SDGD včlanjenih kar 88 odstotkov.

Tanja Šuligoj, Sindikat Salonit Anhovo: zaslužna je kot organizatorica dela sindikata v podjetju in v svetu delavcev. S svojo mirnostjo, resničnostjo in strpnostjo uspešno rešuje probleme v podjetju.

Pavla Tamše, Sindikat Gradis Celje: s poslušanjem za delavce je pomagala oživiti sindikat v podjetju. Ker je motor sindikata v podjetju in ker ga povezuje z območnim odborom SDGD, je med ljudmi zelo priljubljena.

nega centra Žalec. Študentski klub Žalec pa je poskrbel, da tekmovalci niso bili preveč žejni. Vse niti organizacije je povezovala še sekretarka območnega odbora Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v Celju Milica Dabanovič, ki je igre tudi odprla.

Za poškodbe tekmovalcev je skrbel zdravstveni tehnik Zdravko Krajnc, ki pa ni imel veliko dela, saj so udeleženci iger pri tekmovaljih na prvo mesto postavili fair play.

Po tekmovalnem delu srečanja so se udeleženci zbrali na družabnem srečanju v gostišču Konjiček v Gotovljah, kjer so najboljšim podelili tudi pokale. Udeležence sta pozdravila sekretar območnega odbora ZSSS v Celju Ladi Kaluža in predsednik krajevne skupnosti Gotovlje Henrik Kranjc, predsednik Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije Miodrag Popovič je najboljšim izročil pokale in medalje. Kljub temu, da je

S pokalom je vsaka še lepša.

tistim, ki so izračunavali rezultate, malce ponagajal "računalniški škrt", pa so bili na koncu vsi zadovoljni, saj so se na igrah zbrali, da bi se prijetno družili. Ker jim je to uspelo, so bili na koncu vsi udeleženci zmagovalci.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov in medalj, so se udeleženci 48. športnih iger gradbenih delavcev Slovenije zavrteli ob zvočnih ansambla Show miks, ki je znal poskrbeti za dobro razpoloženje.

Povejmo še, da so srečanje podprli donatorji: Schiedel - Gradnja Prebold, PUV-NIVO Celje, Ingrad Koncern in Ingrad VNG.

Kot nam je povedal Jernej Jeršan, bodo prihodnje igre v glavnem mestu ali njegovi okolici, organizatorske dolžnosti je namreč prevzel območni odbor SDGD za Ljubljano z okolico.

Tomaž Kšela

Tekmovali so tudi v eleganci.

Več jih Tomaž ni mogel spraviti v aparat.

Pozirale so tudi najlepše.

Vročina in žeja sta bili na primerni ravni.

Pri balinanju je šlo za centimetre.

Rezultati:

Namizni tenis: moški: 1. Beograd Črnomelj, 2. Ingrad VNG Celje, 3. SGP Tehnik Škofja Loka; – **ženske:** 1. SGP Gradbinec Kranj, 2. Salonit Anhovo, 3. SGP Kograd IGEM Dravograd

Kegljanje – moški: 1. Cementarna Trbovlje, 2. IGM Zagorje, 3. SGP Zasavje Trbovlje; – **ženske:** 1. SGP Kograd IGEM Dravograd, 2. SGP Tehnik Škofja Loka, 3. Cementarna Trbovlje

Odbojka – ženske: 1. SGP Kograd IGEM Dravograd, 2. Gradis Ljubljana, 3. Gradis Nova Maribor; – **moški:** 1. Salonit Anhovo, 2. Gradis Jesenice, 3. SGP Kograd IGEM Dravograd

Streljanje – moški: 1. Salonit Anhovo, 2. Segrap Ljutomer, 3. Gradis Nova Maribor; – **ženske:** 1. Salonit Anhovo, 2. Ljubečna Celje, 3. SGP Gradbinec Kranj

Balinanje: 1. PAP Telematika Ljubljana, 2. Salonit Anhovo, 3. Cementarna Trbovlje

Mali nogomet: 1. Blik Montaza Murska Sobota, 2. SGP Grosuplje, 3. Gradis GP Ljubljana

Šah: 1. Ingrad VNG Celje, 2. Schiedel Gradnja Prebold, 3. SGP Kograd IGEM Dravograd

Tenis – moški do 30 let: Ščurek Primož (Rudis Trbovlje); **moški od 30 do 40 let:** Janko Stehernik (SGP Kograd IGEM Dravograd); **moški od 40 do 50 let:** Dušan Gorišek (Gradis Jesenice); **moški nad 50 let:** Jernej Jeršan (RO SDGD); – **ženske od 30 do 40 let:** Danica Špoljar (SGP Kograd IGEM Dravograd); **ženske od 40 do 50 let:** Marjana Bizjak (SCT Industrija apna Kresnice).

Skupno točkovanje ekip:

SGP Kograd	
IGEM Dravograd	505 točk
Cementarna Trbovlje	381 točk
Gradis Jesenice	352 točk

Na štadionu Rudarja je nastopilo 16 ekip poklicnih gasilcev.

17. delovno-športno tekmovanje poklicnih gasilcev

Novogoričani pred vsemi

Poklicni gasilci so se letos zbrali na že 17. tradicionalnih igrah, tokrat v Trbovljah. Pomerili so se v gasilski disciplini, namiznem tenisu in kegljanju. Domači gasilci so ob tej priložnosti dobili nov poveljniški avto in novo gasilsko avtociстерno. Tekmovanje in srečanja, ki je potekalo v organizaciji Gasilskega zavoda Trbovlje, se je udeležilo 250 poklicnih gasilcev iz vse Slovenije. Srečanje je bilo tudi del aktivnosti Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije, zato so najboljši prejeli tudi tradicionalna sindikalna priznanja. V najbolj cenjeni gasilski disciplini so zmagali domačini iz Trbovelj, v skupnem seštevku pa tekmovalci gasilske enote Nova Gorica.

Tekmovanje na stadionu Rudarja v Trbovljah je odprl domači župan Ladislav Žiga Žgajnar. Otvoritve so se udeležili tudi predstavniki pokrovitelja, uprave za zaščito in reševanje pri ministrstvu za obrambo, vod-

Ta gasilec je srečno prispel skozi predor, številni drugi so se v njem zataknili, tudi porušili so ga nekoliko.

V seštevku vseh disciplin so bili najboljši tekmovalci iz Nove Gorice.

Čprav so imeli sodniki veliko dela, ni bilo nobenih pritožb. Pred leti, ko so tekmovali še v malem nogometu, je bilo veliko več vroče krvi.

stvo Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije, sekretar ZSSS Rajko Lesjak in številni vodilni delavci Gasilskega zavoda Trbovlje.

Osrednja gasilska disciplina je letos potekala nekako takole:

Gasilci, tekmovalci so tričlanske ekipe, so se najprej spustili po drogu (kot gasilec Samo v znani risanki) in se zelo hitro oblekli v popolno opremo (maske s plinskimi bombami, čelada, zaščitna obleka ...). Tako opremljeni so najprej skozi poseben zelo tesen predor položili cevovod. Na naslednji oviri so preskakovali prazne avtomobilske gume. Ranjenca, ki jih je čakal pripet na nosila, so prenesli skozi poseben hodnik. Tik pred ciljem so morali ročnik s cevjo povezati s krampom in na koncu preskočiti še 70 centimetrov visoko pregrado. Za vsako napako na kakšnih 60 metrov dolgi poti so jim strogi sodniki odbijali točke. Gasilska disciplina je na programu od samega začetka iger, nam je povedal Franc Lotrič z Raven na Koroškem, verjet-

Bogdan Godnič, predsednik Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije, pozdravlja udeležence.

no edini udeleženec vseh dosedanjih iger. Začetkov se dobro spominja tudi Ernest Šilec, prvi predsednik sindikata poklicnih gasilcev, doma iz Maribora. Pri prvih igrah jim je največ pomagal sedaj upokojeni Rudi Nanger, takratni sekretar samoupravne interesne skupnosti za požarnost varstvo. Prve igre je organiziral Franček Čermelič, poveljnik brigade iz Krškega.

Po Rotarjevih besedah so se igre vsa leta razvijale. Nekaj dilem je bilo le o tem, ali naj bi sodelovali tudi prostovoljni gasilci. To so kmalu rešili, tudi širitev števila disciplin so preprečili, tako so sedaj igre organizacijsko lahko obvladljive. Organizator mora 14 dni pred tekmovanjem določiti pravila in jih poslati vsem udeležencem. Na dosedanjih tekmovanjih niso bile uspešne le večje gasilske enote, ampak

Tradicionalna sindikalna priznanja so prejeli (od leve proti desni): Stanko Masnec iz Celja, v SPGS aktiven vse od ustanovitve, sedaj predsednik nadzornega odbora; Franc Antloga iz Postojne, zaslužen za to, da so vsi zaposleni včlanjeni v SPGS, organizator športnih tekmovanj; Janez Bahun iz Jesenice, aktiven tako na športnem področju kot pri skrbi za izboljšanje položaja poklicnih gasilcev. Na fotografiji sta na levi tudi Miloš Mikolič, sekretar, in Bogdan Godnič, predsednik SPGS, na desni pa vodstvena delavca Gasilskega zavoda Trbovlje.

Rezultati:

Gasilska disciplina: 1. Trbovlje, 2. Ljubljana, 3. Nova Gorica, 4. Krško, 5. Koper;

Kegljanje: 1. Nova Gorica, 2. Ravne na Koroškem, 3. Postojna, 4. Trbovlje, 5. Krško;

Namizni tenis: 1. Nafta Lendava, 2. Jesenice, 3. Novo mesto, 4. Nova Gorica, 5. Krško;

Skupna razvrstitev: 1. Nova Gorica, 2. Trbovlje, 3. Krško, 4. Koper, 5. Nafta Lendava

tudi manjše. Po neuradnih podatkih so prav na vrhu tekmovalci z Raven, zmagali so kar šestkrat, letos niso imeli sreče, saj so bili le šesti.

Ob koncu pogovora je Rotar zaželel še to, da lokalnim skupnostim, mislil je zlasti na tisto z Raven, ne bi uspela namera ustanovitve prostovoljne gasilskega društva s poklicnim jedrom. Poklicni gasilci te svoje tihe ukinitve, kot vse kaže, ne bodo dopustili.

Po končanem tekmovanju je bilo družabno srečanje, na katerem so se lahko razživali še vsi tisti, ki so na tekmovanju le navijali.

Franček Kavčič

Novi izobraževalni programi v ZSSS

Jezikovni tečajji za sindikaliste

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije se z vsjo svojo notranjeorganizacijsko strukturo obremen z državo in gospodarskimi organizacijami vse bolj vključuje v mednarodno sindikalno, politično, gospodarsko, socialno in kulturno povezovanje, predvsem v evropskem prostoru. Zato se na vseh ravneh njenega delovanja vse pogosteje in v čedalje širšem krogu pojavlja potreba po pasivnem in aktivnem znanju tujih jezikov, predvsem angleščine, nemščine in francoščine.

Cedalje intenzivnejši stiki na različnih ravneh z mednarodnimi, evropskimi in nacionalnimi sindikalnimi, političnimi, gospodarskimi in strokovnimi institucijami in posamezniki zahtevajo aktivno znanje tujih jezikov sindikalnih kadrov na ravni zveze, panožnih sindikatov, območnih organizacij ter tudi v mnogih sindikalnih podjetjih, seznanjanje s tujimi sistemi in izkušnjami na različnih področjih sindikalnega dela pa vsaj pasivno obvladanje tujih jezikov.

Zaradi vse več takšnih stikov in različnih informacij v obliki obvestil, poročil, strokovnih gradiv, predpisov, programov itd. bo doseganje opiranj na zunanje prevajalce postalo nezadostno, predvsem pa predrago. Pri tem ne gre pozabiti na internet, ki že danes postaja nepogrešljiv informacijski vir tudi za sindikalno delo.

Izkušnje kažejo, da se vloženi denar za učenje tujih jezikov kmalu nekajkrat povrne, ne le zaradi zmanjšanja prevajalskih stroškov, temveč predvsem zaradi večje učinkovitosti sindikalnega dela.

Tudi pri izvajanju izobraževalnih programov v ZSSS so nam mnogi udeleženci seminarjev in drugi sindikalni predstavniki dajali pobude za jezikovne tečaje, namenjene sindikalistom.

Zavedajoč se problema premajhnega poznavanja tujih jezikov, smo začeli

v okviru izobraževalne dejavnosti ZSSS pripravljati posebne jezikovne tečaje, namenjene sindikalistom na vseh ravneh organiziranosti ZSSS.

Pri Evropski sindikalni akademiji (ETUCO), ki deluje v okviru Evropske konfederacije sindikatov, so za svoje članice pripravili posebno gradivo za učenje tujih jezikov, namenjena sindikalistom. Po teh programih, ki se bodo uporabljali tudi na naših jezikovnih tečajih, se udeleženci učijo tujih jezikov v značilnem sindikalnem okolju, saj je učna tematika povezana s sindikalnimi vprašanji. To omogoča, da tečajniki čim hitreje osvojijo tudi sindikalno terminologijo, ki je mnogokrat trd oreh tudi profesionalnim prevajalcem.

Kakšne oblike tečajev bomo izvajali?

Prirajali bomo redne in intenzivne tečaje angleščine, nemščine in francoščine.

Redni tečajji se lahko izvajajo v dveh oblikah: s trajanjem 75 šolskih ur, in sicer 1-krat tedensko po 3 šolske ure; s trajanjem 84 šolskih ur, in sicer 2-krat tedensko po 2 šolski uri.

Intenzivni tečajji trajajo dva tedna (od ponedeljka do petka), skupaj 60 šolskih ur, po 6 ur dnevno. Tečajji bodo po zahtevnosti dveh stopenj, višje in tečajji nižje stopnje, glede na predznanje, ki ga bo ugotovil izvajalec tečajev.

Poučevali bodo izkušeni domači profesorji in tuji profesorji, ki poučujejo svoj materni jezik, govorijo pa tudi slovensko.

Kje se tečajji lahko izvajajo in kdo jih lahko naroči?

Tečajji se lahko izvajajo na celotnem območju Slovenije, kjer je zanje interes. Organizacijo tečajev lahko naročijo: sindikati dejavnosti, območne organizacije in sindikati podjetij (naročniki) pod pogojem, da bodo imeli prijavljenih dovolj (najmanj 6 in največ 10) tečajnikov, ki morajo biti člani enega od sindikatov v ZSSS. Naročniki tečajev morajo za njihovo izvajanje zagotoviti ustrezen prostor (učilnica, sejna soba itd.), v katerem mora biti potrebna oprema (mize, stoli, tabla s kredno in električna vtičnica). Če bo v šolskem letu 1999/2000 naročenih več tečajev, kot jih bo mogoče izvesti, jih bomo izvajali po vrstnem redu naročil, prednost pa bodo imeli tečajji, ki bodo naročeni do 30. junija 1999.

Intenzivni tečajji se lahko izvajajo tudi v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici.

Kdaj se lahko izvajajo tečajji?

V šolskem letu 1999/2000 se bodo redni tečajji izvajali od 20. septembra do 17. decembra 1999 in od 3. januarja do 30. maja 2000. Praviloma ne bodo potekali med jesenskimi, zimskimi in spomladanskimi šolskimi počitnicami, razen če bo drugače dogovorjeno.

Kakšna znanja bodo pridobili tečajniki?

Ob koncu nižje stopnje: Poslušanje – tečajniki bodo sposobni dobiti informacije vključno z idejami in mnenji, pa tudi dejanske informacije o ključnih delovnih nalogah v pogovoru z drugimi, iz zvočnih zapisov in po telefonu. Govorjenje – Tečajniki bodo sposobni dati in spre-

jemati navodila, sodelovati v pogovorih, spraševati in odgovarjati o sindikalnih zadevah in nastopiti s pripravljenimi predstavami. Branje – Tečajniki bodo sposobni dobiti informacije, ideje, mnenja, posebne podatke iz različnih besedil, poročil, diagramov, grafikonov, zapisnikov, časopisov in revij itd.

Ob koncu višje stopnje: Poslušanje – Tečajniki bodo sposobni dobiti informacije iz zahtevnejših virov, kot so razprave, iz skupinskih pogovorov in govorov tistih, ki jim ta jezik ni materni jezik. Govorjenje – Tečajniki bodo sposobni sodelovati na sestankih, predstaviti svojo organizacijo v skupinskih projektih, ki vsebujejo predloge in odgovore na zapletene teme, ter opraviti predstavitev brez pisne predloge. Branje – Tečajniki bodo sposobni dobiti informacije iz zapletenih besedil, kot so članki, poročila, uradne listine, izobraževalno gradivo, pogodbe, sporazumi in predpisi. Pisanje – Tečajniki bodo sposobni napisati poročila, pogodbe, prošnje in druga strokovna besedila v tujem jeziku.

Tečajniki bodo po tečaju prejeli ob uspešno opravljenem preizkusu znanja, poročila, uradne listine, izobraževalno gradivo, pogodbe, sporazumi in predpisi. Pisanje – Tečajniki bodo sposobni napisati poročila, pogodbe, prošnje in druga strokovna besedila v tujem jeziku.

Kje dobiti informacije o tečajih?

Vse informacije o načinu organiziranja tečajev, zbiranju prijav, cenah, načinu plačila itd. lahko dobite na oddelku za izobraževanje in usposabljanje ZSSS (Jožica Anžel, Milan Utroša), tel. št.: 061 316-359 in 316-489.

Milan Utroša

Novo v založbi Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Dr. Heribert Kohl

PRAVICE DELOJEMALCEV

- SVET DELAVCEV

- SINDIKAT

- analiza nemških in slovenskih izkušenj
- učinkovito zastopstvo interesov: pozitivni in negativni primeri

Knjiga, ki je izšla v sodelovanju s fundacijo Friedrich-Ebert-Stiftung iz Nemčije s podnaslovom "Delovne smernice za sindikate in svete delavcev v Sloveniji", je namenjena sindikalnim zaupnikom in članom svetov delavcev kot neposredni pripomoček za njihovo delo v podjetjih.

Vsebina:

- položaj v tržnem gospodarstvu
- organizacija dela sveta delavcev
- delo z bazo - doseganje skupnih ciljev
- sodelovanje s sindikati
- sodelovanje in konflikt z delodajalcem
- metodični in praktični pripomočki

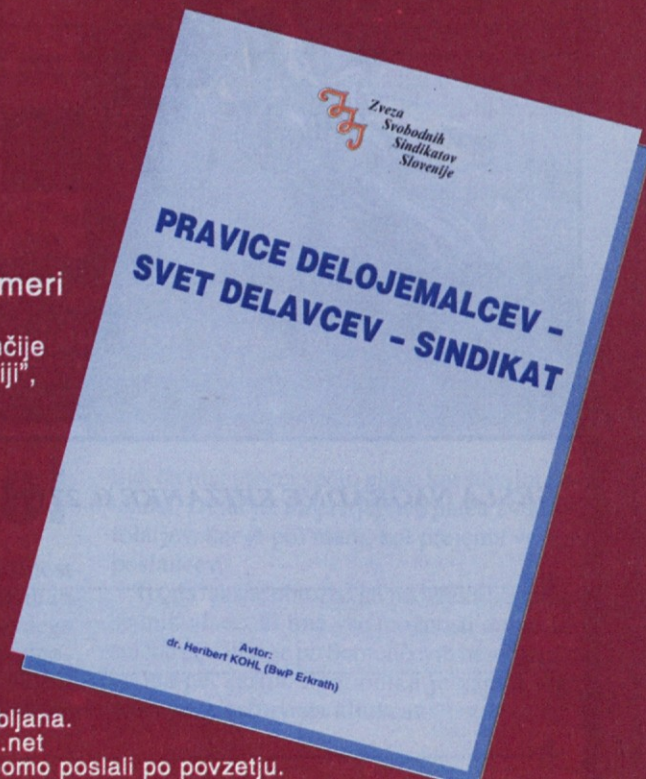
Cena knjige je 1600 sit in poštni stroški. V ceni je že vključen prometni davek.

Pisna naročila lahko pošljete na naslov:

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Milan Utroša, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana.

Faks: 061/13-34-279, elektronska pošta: jozica.anzel@siol.net

Dodatne informacije na tel. št.: 061/316-359. Knjige vam bomo poslali po povzetju.

<p>Nova Delavska enotnost</p>					INTRIGANT	PRIPREDETEV V ČAST PRAZNIKA	PLESNA FIGURA	PRITOK ZAHODNE MORAVE	GOGOLJEV JUNAK BULJBA						
<p>SREDIŠČE DALMACIJE</p>											<p>1 ▼</p>				
<p>MOČVIRSKA PTICA S ČRNIH ČOPOM</p>											IZUMITELJ TELEFONA	TEKOČA MASČOBA	TELUR	EKVINOKCIJ	RAVNIINA
<p>SLOVENSKI PISATELJ (Danilo)</p>															
<p>EVA SRŠEN</p>							OTOK V JADRANJU								
<p>POD (knjižno)</p>							NOBELOVEC ZA MIR 1949								
<p>KRAP (zastarelo)</p>								KDOR SABOTIRA							
<p>DIŠ. GORSKA RASTLINA</p>								PECIVO Z NADEVOM							
<p>STROKOV. ZA ANATOMIJO</p>									GRŠKA BOGINJA LUNE						ANTON VODNIK
<p>MAJHNA TABLETA</p>															LUKA V JUŽNI ITALIJI
<p>GL. MESTO EGIPTA</p>															
<p>AVTOR: RUDI MURN</p>					SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC	PRITOK SAVINJE	OPIS	PLINASTO STANJE VODE	2 ▼						
<p>LANTAN</p>															
<p>GORSKI DNEVNI METULJ</p>										DEL ROKE					OKREPČILNA PIJAČA
<p>NAPAKA PRI ODCITANJU NA SKALI INSTRUMENTA</p>															MINERALNA VODA
<p>GORSKE RESEVALNE SANI</p>															
<p>NEOMEJENO TRAJANJE</p>															
<p>UŠESNI KAMENČEK</p>															
<p>DEL POHIŠTVA</p>															
<p>TRAVNATA STEPA V JUŽNI AMERIKI</p>															
<p>RENIJ</p>															
<p>NASLONJALO</p>															
<p>NEPO-MEMBNEŽ</p>															
<p>100</p>															
<p>PTIČ SEVERNIH MORIJ, NJORKA</p>															
<p>JOSIP STRITAR</p>															
<p>POKRAJIL. NA OBEH STR. PIRENEJEV</p>															
<p>SEJA</p>															
<p>ŠPORTNA IGRA Z LESENI MI KJI</p>															
<p>LITIJ</p>															
<p>ENICA</p>															
<p>POPEVKARICA NOVAKOVIČ</p>															
<p>BESEDILO</p>															
<p>TORINO</p>															
<p>MLINSKI ŽLEB</p>															
<p>SNOV IZ KVASOVK</p>															
<p>BEOTUJEC</p>															
<p>STAR SLOVAN</p>															
<p>PLANINSKO DRUŠTVO</p>															
<p>OPICA Z DOLGIM GOBCEM</p>															
<p>TRAK ZA NOSENJE BREMENA NA HRBTU</p>															
<p>ENAKI ČRKI</p>															
<p>PEŠNIK JOSIP MURN</p>															
<p>STRANICA PRAVO-KOTNEGA TRIKOTNIKA</p>															
<p>KARENINA</p>															

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 22 (10. 6. 1999):

1:

2:

3:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispеле do **ponedeljka, 21. junija 1999.**

Pravilna rešitev gesel iz 20. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. MONAKO, 2. MONTE CARLO, 3. DIRKA, 4. FORMULA ENO.

Nagrado 5000 tolarjev prejme Dragica Lapanja, Zvirče 30 b, 4290 Trzin. Nagrado bomo poslali po pošti.